

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

HERNING GYMNASIUM 1992

Knud E. Skou
Kunstpædagog ved Herning Gymnasium 1967-87.
Uddannet på Det kongelige Akademi for de skønne kunster i København 1954-64
(malerskolerne og kunstpædagogisk skole).
Medlem af *Billedkunstneres forbund* og *Kunstnersamfundet*.

27.11.1987
Kunstmuseet
København

Herning Gymnasium

1992

DANMARKS
PÆDAGOGISKE
BIBLIOTEK

Redaktion
Anna Wilkens
Sten Visti Jensen
Poul Kildsgaard

Fotos
Steen Noer Madsen

Tak til
Ruth Ødgaard for renskrivning
og korrekturlæsning

DANMARKS
PÆDAGOGISKE
BIBLIOTEK

Årets gang

Udadrettede aktiviteter

Dette skoleår har budt på en livlig rejseaktivitet.

Flytningen af studie- og udvekslingsrejserne fra ugen før efterårsferien i 3.g til ugen før påskeferien i 2.g betød, at der var klasserejser både om efteråret og foråret. Efteråret 91 var der rejser til Rom (3a, 3ø) og Athen (3x); foråret 92 til Lon-

don (2a, 2b, 2u, 2z), Ungarn (2y), Polen (2x) og det tidligere Østtyskland (2ø).

En række lærere har været på rejser til andre europæiske lande for at studere deres skolesystemer, specielt undervisningen i den pågældende lærers fag. Anders Sørensen og Anna Wilkens studerede religionsundervisning og Claus Gregeren edb-undervisning i England. Birgit Nel-

2a studerer på British Museum gavlfigurer fra Parthenontemplet. Som den eneste fik Jesper, som er blind, lov til at berøre museumsgenstandene.

*Dorte, Sarah, Helle og Merete
(2ø) foran rester af
Berlinmuren, hvis endeligt
muliggjorde udvekslingen med
Malchins Gymnasium*

Iemann og Sten Visti Jensen var som dansklærere i Norge, hvor de underviste på Bamble videregående skole, mens 2 norsklærere herfra underviste på Herning Gymnasium. Bente Bisgaard var på spanskursus i Barcelona og Peter Lundby Jensen på samfundsfagskursus i Polen.

UK+DK-projektet gik i år ud på at konstruere et kommunikationssystem til en engelsk spastiker, der er ude af stand til at tale. I november var Peter Lenler Eriksen sammen med 4 elever fra Herning Gymnasium på arbejdsbesøg en uge i Hitchin, England, og i januar opholdt 4 elever og 1 lærer derfra sig en uge i Herning.

Skolens daglige liv blev i øvrigt 'internationaliseret' gennem en række besøg udefra. Foruden de to norske gæstelærere var der udvekslingsbe-

søg af en klasse fra Malchins Gymnasium i det tidligere Østtyskland samt studiebesøg af rektor og administratorer fra gymnasiet i Nyiregyhaza i Ungarn. Der var lærerbesøg fra Pärno i Estland og besøg fra Sct. Petersborg.

Skoleåret har også budt på en uprætentøs modvægt til internationaliseringsbølgen i form af besøg på gymnasiet i det eksotiske Ishøj. Under overskriften "HG nationaliserer" beretter Anders Sørensen om ideen:

En gruppe lærere har længe i et udvalg under det Pædagogiske Råd arbejdet med internationalisering, og da dette jo er et både langsigtet, tidkrævende og vanskeligt arbejde, så kan man godt blive fristet til at lege med begrebet og se på dets modsætning: na-

tionalisering med hurtige og nemme resultater! Hvad nu hvis man fandt nogle anderledes mennesker af "eksotisk" tilsnit inden for landets grænser?

Ishøj – det er der, hvor der er flere tyrkere, end der er socialdemokrater. Det er dér, hvor de bor i store betonblokke, og der lugter af fremmedartede krydderier over hele kommunen.

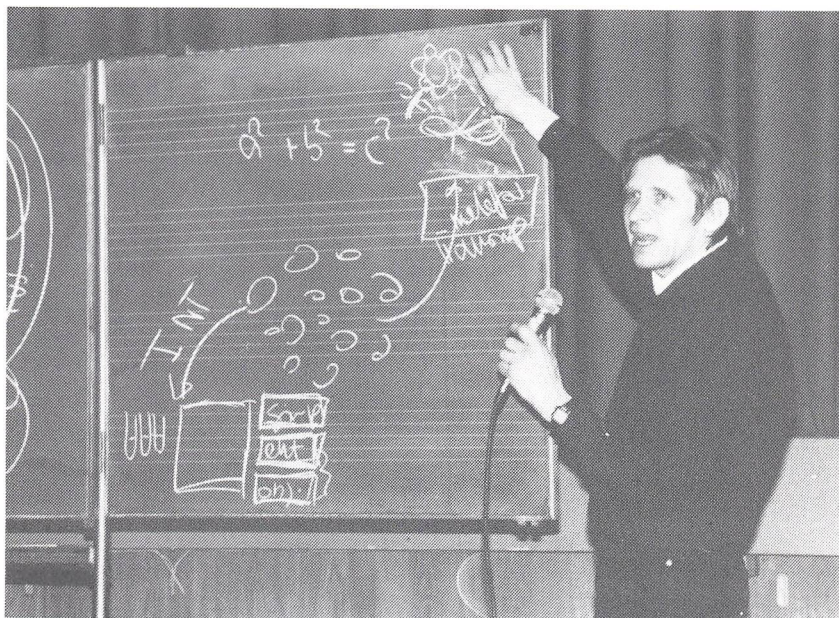
Man må da kunne få et spændende møde, hvis man besøgte gymnasieelever fra Ishøj?

2y var med på ideen – og det var Ishøj Gymnasiums 2a også. Der fandt man, at det var rart, at der for en gangs skyld kunne komme noget godt ud af det tvivlsomme ry, som kommunen har fået i medierne.

Vi arbejdede på det tidspunkt i faget dansk med at skrive artikler om familieproblemer. En del elever ville gerne undersøge, hvad det havde betydet, at der i et givet område boede mange familier med en helt anden kultur og moral end den danske – og derfor var et besøg i Ishøj jo en oplagt idé.

Ja, der var dog et problem: der var ingen muslimer i den klasse, ja, der er faktisk ikke mange muslimer på gymnasiet (men de hentede en fra en anden klasse). Klassen inviterede også gæstfritleverne fra Herning på besøg hjemme hos dem selv.

Det blev en mere spændende dag end vi på forhånd havde regnet med. Det blev et kultursammenstød en miniature.

I et foredrag om musikkens indre væsen forklarede Peter Bastian ved en fællestime musikkens sammenhæng med alle livets aspekter.

Fællestimer

Årets fællestimer har været alsidige og meget forskelligartede. Sceneensemblet Dr. Dante præsenterede Sporet, der formede sig som en monologforestilling med Jesper Hyldgaard. Det er en barsk forestilling, som foretæller noget om afstanden mellem 90'ernes unge og voksne.

Det russiske kor Good News fra Skt. Petersborg var på turné for at indsamle medicin og hospitalsudstyr til russiske hospitaler. Koret på 25 varierede stilmæssigt fra klassisk-russisk folkløse med melodiske sange til mere poppede rytmer.

Steen Bach, misbrugskonsulent fra Esbjerg, og Kim Bak, kriminalpolitiets narkotikaafdeling i Herning, fortalte om narkosituationen såvel lokalt som på landsplan. Det var overraskende for mange at høre, at man i Herning har det tredje største antal narkosager i Danmark.

I et spændende foredrag, Ind i musikken, forklarede Peter Bastian om musikkens sammenhæng med alle livets aspekter, og som optakt til folkeafstemningen om Maastricht-aftalen gav lektor i historie Uffe Østergaard sit forsvar for en tilslutning til EF-unionen.

Festligheder

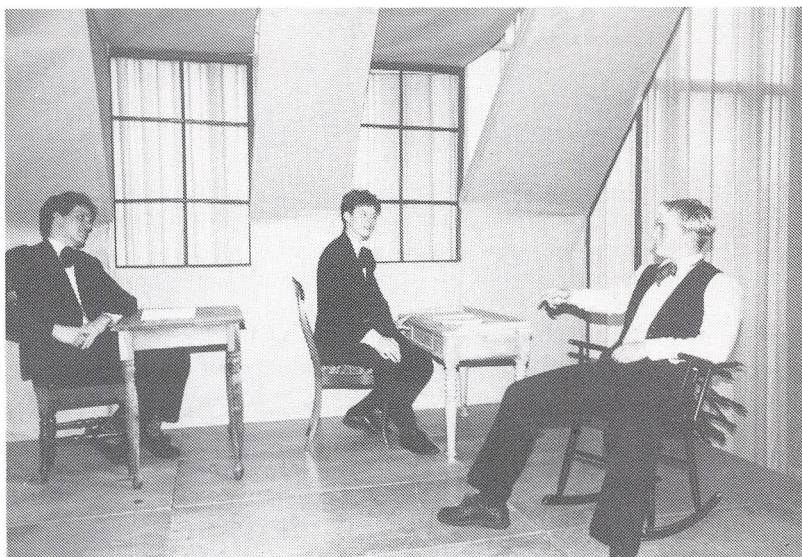
Mens de udadrettede aktiviteter og fællestimerne hentede oplevelser og inspiration udefra, formåede også gymnasiets elever og lærere i fællesskab at skabe adskillige musiske og dramatiske højdepunkter i årets løb.

3.g'ernes store fest i februar, Kongeballet, indledtes traditionen tro med 3.g-revy, hvor vi bl.a. mødte fire helt ualmindeligt almindelige danskere

Elever og lærere medvirkede i efteråret 1991 i skolens opsætning af klassikeren "Jul i Nøddebo Præstegård", der passende blev opført i december.

De tre studenter Frederik, Christoffer og Nicolai diskuterer på deres kvistværelse, om de har tid til at tage på juleferie i Nøddebo Præstegård.

Herring Gymnasiums kor og valgholdet i musik opførte i marts musicalen "Jesus Christ Superstar".

Jesus føres frem for den dystre ypperstepræst Kajfas og den romerske statholder Pilatus.

Studenter 1992

a

Bageste række

Stine Nielsen
Stine Hjelm Kristensen
Lone Jørgensen
Cecilia Mortensen
Jesper Witt Nielsen
Charlotte Andsager
Vibeke Jespersen-Skree
Søren Licht

Midterste række

Pernille Sørensen
Gitte Frank
Lone Blaabjerg Andersen

Karin Eskesen
Tommy Clausen
Laila Kristensen
Hanne Egebjerg Johansen
Lene Danielsen

Forreste række

Lisbeth Dideriksen
Rikke Lynderup Kristensen
Kirsten Marie Kjær
Mette Lauridsen
Gitte Bækgaard
Christina Daugaard
Louise Cleve
Lone Nielsen

b

Bageste række

Ike Motsi
 Rikke Binderup Jensen
 Caroline Rewers Hansen
 Jeanette Lisby Østergaard
 Tina Ælmholdt
 Lene Mølgaard Kristensen
 Trine Solgaard Hagner
 Nina Riising Erri

Midterste række

Anette Damsgaard Nielsen
 Lise Klarholt
 Lene Veise Agergaard
 Rikke Terkelsen

Jeanett Holdt
 Dorthe Vestergaard Skjærris
 Michael Olesen
 Anne Mortensen
 Man Thieu Quach
 Mette Thing Pedersen

Forreste række

Susan Nørgaard
 Lisbeth Aagaard
 Susan Merrild Jensen
 Anne-Mette Nielsen
 Signe Toft
 Ditte Reimer
 Lotte Johansen
 Christina Sas

X

Bageste række

Kristian Otkjær Nielsen
 Claus Poulsgaard Nordgaard
 Karim El Manei
 Jens Adam Nielsen
 Martin Orneborg Eriksen
 Jens Alex Tholstrup Laursen

Midterste række

Steen Enevoldsen
 Nicolaj Andre Dupont
 Jeanette Østergaard Thomsen
 Hanne Birgitte Bull

Vibeke Buur Hove
 Birthe Husted Nielsen
 Kim Sønderholm Kristensen

Forreste række

Mette Schmidt Jørgensen
 Susanne Poulsen
 Frederikke Hannah Rosendal
 Rikke Søndergård Pedersen
 Anne Sophie Weis Simonsen
 Karen Kiilerich Kjeldsen
 Hanne Isager Rasmussen
 Jane Lund Jensen

Y

Bageste række

Martin Kristiansen
 Jens Lenler-Eriksen
 Søren Mandrup Christensen
 Jakob Jakobsen
 Jakob Linaa Jensen
 Niels Kristian Ravn
 Kristiansen
 Peter Krause Nielsen
 Kristian Vinther Kristensen

Midterste række

Lisbeth Tarp Hansen
 Thomas Vorgod Johansen
 Marina Nielsen

Michael Hald
 Thue Eriksen
 Lise Nielsen
 Ann Louise Burtenshaw Thuesen
 Bente Harder
 Søren Nande

Forreste række

Katrine Harlou
 Marie Gøttsche
 Tina Ovesen
 Mette Jakobsen
 Peter Skaaning Rasmussen
 Tanja Nielsen
 Lise Gott Madsen
 Torben Bisgaard Christiansen

Z

Bageste række

Nicolai Hauge Knudsen
 Jesper Nørgaard Kristensen
 Dennis Boesgaard Jensen
 Ulrik Rene Vinther Kristensen
 Michael Vestbjerg Jensen
 Henrik Kristensen
 Kim Korsholm Mouritsen
 Michael Jørgensen

Midterste række

Peder Kjærsgaard
 Kåre Pihlmann
 Søren Risum Sørensen

Majken Pedersen
 Anja Korsgaard Amtoft
 Sola Kim
 Lars Rørby
 Jeanette Kristensen

Forreste række

Charlotte Nørgaard
 Vibeke Jespersen
 Connie Brun Nielsen
 Anja Thoft Vandborg
 Tina Nørum Pedersen
 Charlotte Birkebæk Lyrskov
 May-Lin Iversen
 Hanne Juul Rasmussen

Bageste række

Brian Stoubæk
 Henrik Thomsen
 Niels Harald Østergaard
 Thomas Burgsø Skallebæk
 Henrik Hoffmann

Midterste række

Michael Steensgaard Gade
 Peter Sejerkilde
 Torben Skov Nielsen
 Peter Askov
 Hans-Rudolph Lenler-Eriksen

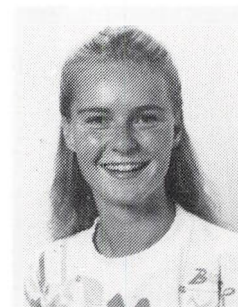
Steen Bank Olesen
 Bo Frederiksen
 John Vibe Grevsen

Forreste række

Michael Rinder Larsen
 Gitte Hedegaard
 Lene Colbert Jensen
 Jette Bækgaard
 Sascha Jakobsen
 Janne Horsted Høyrup
 Pia Lykke Christensen
 Peer Christensen

Skoleåret har været præget af en debat om kvalitet i undervisningen. Årsskriftets redaktion har bedt to elever og to lærere om at give deres bidrag til denne debat.

At få 13 er kun det næst vigtigste...

Charlotte Hove

En 1.g.-elevs opfattelse af det gode gymnasium

“Europas studenterhue”, sådan lød overskriften på Politikens kronik d. 27. nov. 1991 skrevet af tre gymnasirektorer. De fortalte om internationaliseringen af det danske gymnasium og de stadig større krav, der stilles til lærere og elever i Danmark, for at den gymnasiale uddannelse skal have den samme kvalitet og det samme høje niveau som de udenlandske konkurrenter.

Kan det danske gymnasium så klare sig i konkurrencen?

Efter måneders skolegang på Herning Gymnasium har jeg fundet frem til de forhold, som har størst betydning for mig på gymnasiet.

Lærerne

Kvaliteten af lærerne – og dermed kvalitet af undervisningen – er det mest afgørende i min vurdering af skolen.

Hver dag bliver vi undervist af 6–7 forskellige lærere. Det medfører, at det kan være vanskeligt at få et personligt forhold til lærerne. Derfor er det vigtigt, at lærerne på anden måde virker inspirerende, så man bliver interesseret i faget.

Lærernes viden og engagement i de forskellige fag er naturligvis vigtig. Derudover synes jeg, det har stor betydning, at læreren er interesseret i, at eleverne skal engagere sig og få lært stoffet.

For at få elevernes opmærksomhed må hver enkelt lærer adskille sig lidt fra de andre. Det er vigtigt, at læreren sætter sit personlige præg på undervisningen, så timerne ikke bliver trivielle.

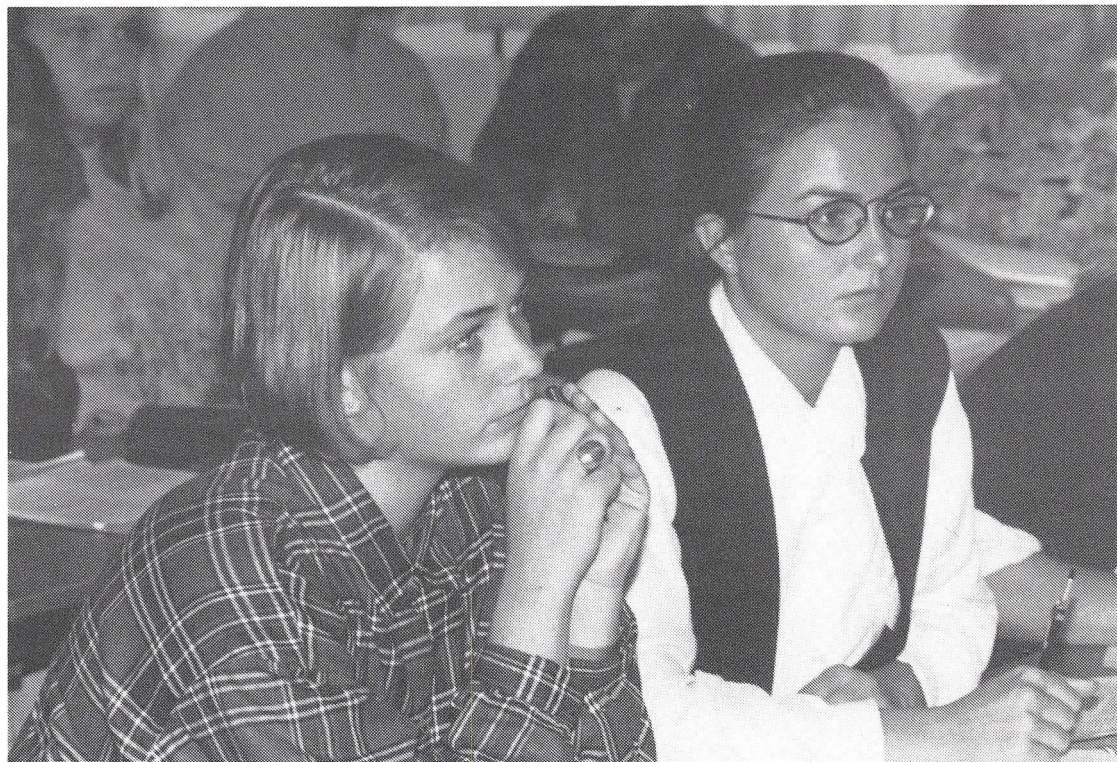
Humor er ofte et godt middel til at opnå elevernes opmærksomhed. Eksempelvis havde jeg fornylig en prøve i et sprogfag. Vores lærer havde lavet en grammatisk oversigt med en gennemgang af opgaverne som et hjælperedskab til prøven. Dette stykke papir kaldte han “overle-

velsesark''. Denne enkle overskrift plus et par bemærkninger, om "at få 13 kun er det næstvigtigste, det vigtigste er at deltage i prøven'', gjorde atmosfæren før og efter prøven mere afslappet og glad. Nervøsiteten for en dårlig karakter blev gemt eller glemt i latter.

Som et andet eksempel kan jeg nævne, at en af mine andre lærere har en særlig evne til at forstå elevernes tankegang og ordspil, af og til kan det være sjofelt og plat, men vores lærer fanger hurtigt ideen og deltager i spøgen.

Ved indlæringen af nyt stof er det altid mest spændende, hvis læreren kan gennemgå det på en sjov og festlig måde. I min klasse sker det bedst med nye vittigheder, indirekte drillerier og en positiv indstilling til, at det skal vi snart få lært.

Diskussioner på klassen, hvor eleverne er opfordret til at tage stilling til nogle problemer og argumentere for deres synspunkter, synes jeg er spændende. Både lærer og elever lærer hinanden bedre at kende, og kommer måske til at se en sag

i et helt andet lys efter at have hørt nogle nye holdninger til emnet. I diskussioner, synes jeg, er det vigtigt, at læreren forsøger at inddrage alle eleverne. De generte og forsigtige elever har måske nogle helt andre meninger eller en viden, som resten af klassen kunne have fornøjelse af at høre.

En af vores lærere havde fornylig været på et kursus i religion. Hun var meget begejstret og fortalte ivrigt om sine oplevelser. Det medførte, at vi diskuterede trosretninger resten af timen. Jeg synes, at det var spændende at diskutere dette kontroversielle emne med mine klassekammerater og med en lærer, som har stor viden på området.

Naturligvis skal undervisningen ikke kun bestå af vittigheder og diskussioner, som er irrelevante for faget, men jeg foretrækker en alsidig undervisning, hvor elever og lærere har det godt sammen under indlæringen.

Gensidig respekt er den sidste faktor, som spiller ind for et godt forhold mellem elever og lærer. Læreren skaber størst respekt om undervisningen og sig selv ved at respektere eleverne. Første skridt i denne proces er hurtigt at lære elevernes navne. Personligt vil jeg hellere tale med en person, som har gjort sig den ulejlighed at lære mit navn, fremfor den, som tænker: "det lærer jeg nok, når jeg har lyttet til hende tilstrækkelig længe".

En anden måde, læreren kan vise eleverne respekt på, er ved at rette skriftlige opgaver grundigt. I de fleste tilfælde har eleverne brugt adskillige timer på sådanne afleveringer. Jeg synes,

det er utilfredsstillende, at man derefter får opgaven tilbage med meget få røde streger og med kun en enkelt kommentar, som fx. "god, grundig opgave – pænt nital". Kommentaren fortæller ikke om fejl og en måde, hvorpå man kan undgå disse og dermed forbedre sine afleveringer. Ved en længere forklaring til den givne karakter viser læreren indirekte interesse for eleven ved at fortælle om muligheder for forbedringer.

I øvrigt føler jeg mig bedre tilpas i klassen, hvis læreren behandler eleverne som voksne og modne mennesker, selv om de måske ikke altid opfører sig sådan. En lærer, som hidser sig op, råber og banker bøgerne i bordet p.g.a. fx. uro eller manglende opmærksomhed i klassen, skal ikke forvente respekt og ro. De fleste elever vil opfatte lærerens opførsel som barnlig og umoden. Hvis læreren derimod taler roligt med klassen om problemet, vil eleverne sikkert have mere respekt for læreren og vise interesse.

På samme måde, som lærerne kan stille krav til eleverne om seriøst arbejde i undervisningen, kan eleverne stille krav til lærerne om, at de præsterer en undervisning af høj kvalitet.

Fagene

Fagene og arbejdet i gymnasiet har også stor betydning for kvaliteten af vores uddannelse. På gymnasiet møder man flere nye fag. For mit vedkommende har latin, fransk og naturfag været blandt de nye udfordringer. Enkelte fag har jeg kun haft på lavt niveau i folkeskolen, og de virker derfor også som nye. Alle de nye fag har hver for sig været spændende.

Lektie- og arbejdsbyrden er blevet større siden folkeskolen, men jeg foretrækker, at der bliver stillet store krav i undervisningen. Det medfører, at fagene bliver mere interessante, da man med større viden og bedre kundskaber kan gå mere i dybden med nogle emner.

En specielt positiv oplevelse omkring lærer-elev-arbejde i gymnasiet har været evalueringer. Jeg synes, at det er en god måde at få en individuel og udførlig vurdering af den enkelte gymnasieelevs forhold til faget.

Kammeraterne

Endelig tillægger jeg det sociale samvær med skolekammerater i og uden for gymnasiet meget stor betydning.

Da jeg startede på Herning Gymnasium i 1. b, kendte jeg kun én i min klasse. Jeg synes, det var spændende og sjovt at skabe nye venskaber. Også i min sproglige klasse var der overvægt af piger. Måske p.g.a. overvægten af piger frygtede jeg klikedannelser. Jeg må da også konstatere, at der *er* opstået klikker i klassen. Jeg opfatter dog ikke disse klikker som særligt negative. Jeg føler, at de er opstået mere p.g.a. aldersspredning (15–18 år) og forskellige fritidsinteresser end p.g.a. antipatier. Klikedannelserne har derfor ikke givet anledning til spændinger i klassen og har ikke været hindring for et godt sammenhold i klassen.

Personlig udvikling

Personligt føler jeg, at jeg er blevet mere tolerant over for mennesker med holdninger, som er an-

derledes end mine. Ligeledes er jeg blevet bedre til at acceptere dem i klassen, som har en væremåde, der adskiller sig specielt fra resten. Jeg synes faktisk, at disse personer ofte kan være mere spændende at omgås, da de påvirker mig således, at jeg i dag ser mere nuanceret på mange ting.

Efter skoletid har jeg også haft fornøjelse af mine venner fra gymnasiet. Vi har været samlet hele klassen flere gange til spisning før gymnasiefester. Derudover mødes jeg med mine bedste venner fra klassen til “almindelige hyggeaftener”.

De ydre rammer

Skolens bygninger, kantinen o.s.v. har ikke så stor indflydelse på min vurdering af gymnasiet. Naturligvis foretrækker jeg nogle arbejdsvenlige og pæne omgivelser, men det mest afgørende for mig er de mennesker, jeg skal omgås hver dag i den 3-årige periode, gymnasiet varer.

Om jeg bliver kaldt frø eller ej, er også mindre relevant for mig. Jeg tænker på det som en tradition, der giver 1.g'erne ekstra opmærksomhed i begyndelsen af skoleåret. Jeg tror ikke, nogen mener noget ondt med ordet “frø”, derfor synes jeg, det er et ret sjovt og uforpligtende ordspil. I øvrigt tror jeg, at størstedelen af 1.g'erne nyder den specielle opmærksomhed – ville det ikke være kedsommeligt, hvis der ikke blev vist os særlig interesse?!?

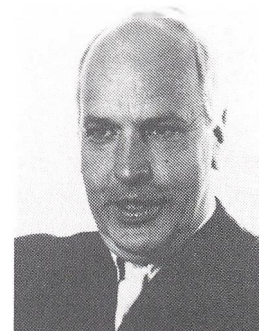
Min konklusion over de første måneder på Herring Gymnasium er, at vi danskere udmærket kan være vores uddannelse bekendt i internationale sammenhænge. Jeg tror endda, at vi er

mange lande overlegne på uddannelsesområdet. Vi kan være stolte af nogle velkvalificerede lærere, et stort udbud af fag og en undervisning på et højt niveau.

Charlotte Hove

Læreren skal ikke være intellektuel bolsjesælger

Carsten Engsnap

Seniorlektor Carsten Engsnaps vurdering af gymnasiet.

Gymnasiet forbereder til videregående uddannelser. Det er en af grundene til, at undervisningen skal have kvalitet. Den må give et grundlag at bygge på i form af færdigheder, viden og metodisk indsigt.

Men i modsætning til de faglige uddannelser, f.eks. ingeniøruddannelsen, har gymnasiet en række fag, der ikke umiddelbart er nødvendige for elevernes senere faglige virksomhed. Det er fag som historie, oldtidskundskab, dansk og religion, humanistiske fag. De er ingen nytte til, siger man undertiden. Det er rigtigt i den forstand, at ingen kan blive finansfyrste (og bevare fyrstendømmet!) i kraft af kendskab til diskussionen om demokrati i det gamle Athen, indlevelse i en tragisk novelle af Blicher eller forståelse af buddhismen.

Der er grænser for, hvor dybt man skal bøje sig for markedskræfterne. Eleverne har også en personlig eksistens og skal leve et liv, som ikke alene er betinget af det effektive og det rationelle. De opdager måske allerede i deres gymnasie-

tid, at der gives større skuffelser end skuffelsen over mistet profit.

De fleste fornemmer vel, at tilværelsen er uoverskuelig og ubegribelig. Livet stiller os bestandigt over for spørgsmål, vi ikke kan gennemskue, men som vi alligevel må tage stilling til. Læreren kan ikke give eleverne nogen recept på, hvordan de skal leve. Ingen kender på forhånd sit livs facit. Eksistensens gådefuldhed kan afspejle sig i en god roman. Der kan man heller ikke forudse slutningen, men er spændt på den. Mulighederne er mange og udgangen uforudsigelig. Er romanen kunstnerisk vellykket, vil slutningen virke troværdig. Man accepterer, at det gik, som det gik, men fuldt ud forklare personernes skæbne kan ingen, hverken lærer eller elever. Alligevel kan begge parter have glæde af at arbejde med den. (I en undervisningsvejledning for dansk fra 70'erne fastslog man, at læreren i faget skulle give eleverne mulighed for at forstå sig selv og deres egen tid. Et glimrende eksempel på ministeriel optimisme. Men hvorledes den stakkels lærer, der ikke var så sikker på,

at han forstod sig selv eller sin egen tid, skulle opfylde bestemmelserne, meldte vejledningen desværre ikke noget om!)

En lang tradition er forudsætningen for vort nuværende samfund, vor tænkemåde og vore reaktioner. Dette er vi os ikke altid bevidst, og derfor er vi tilbøjelige til at betragte vore meninger og holdninger som selvfølgelige. I fag som oldtidskundskab og historie kan eleverne lære at se deres anskuelser i historisk perspektiv. Denne indsigt kan give dem bedre mulighed for at vurdere og tage stilling til moderne fænomener. Men heller ikke her får man jo udleveret nogen endelig afgørende sandhed.

Helt elementært kræves det i samtlige fag, at læreren er fagligt velfunderet og velforberedt til den enkelte time. Han skal kunne reagere hurtigt og præcist (hvis det er muligt!) på spørgsmål fra eleverne. Det er dræbende for elevernes interesse, hvis de føler, at læreren fægter sig frem og egentlig ikke har gjort sig klart, hvad han vil bruge undervisningstimen til. Selvfølgelig afviger en trænet lærer fra sin plan, hvis der bliver stillet spørgsmål eller fremsat argumenter, der gør det naturligt. Uengageret undervisning skaber uengagerede elever.

Læreren må ikke undervurdere eleverne, men skal tilstræbe et højt fagligt niveau. Flad popularisering er søvndyssende. For højspændte krav kan selvfølgelig fremkalde modvilje.

I mange timer i humanistiske fag er en tekst undervisningens genstand. Er den skrevet på engelsk eller tysk (eller dansk med for den sags skyld!) vil der være et elementært sprogligt ar-

bejde som forudsætning for tilegnelsen. Der kan være grammatiske eller glosemæssige vanskeligheder, der skal overvindes. Der er et samspil mellem færdigheder, viden, erfaring og holdning i enhver fortolkning. Der er i almindelighed arbejde forbundet med at modtage undervisning, hvad enten det drejer sig om matematik, fysik eller litteratur.

En lærer bør altid gøre sig klart, hvorfor det er umagen værd at beskæftige sig med et givet stof eller en bestemt tekst. Dette skal han vel sjældent direkte redegøre for i timen, men han skal have synspunktet i baghovedet. I den forstand skal en lærers undervisning altid være personlig. Men den skal også være saglig. Det bør han navnlig holde sig for øje, hvis stoffet er meget kontroversielt eller teksten meget følelsesladet. Det er emnet, teksten, der er i centrum. Undervisning er formidling. Læreren skal ikke undervise i sig selv, selv om han synes, han er en meget interessant person; det gælder også, hvis talen er om f.eks. mande- eller kvindelitteratur. At fremkomme med beken- delser som: "Jeg føler lissom..." er kun et tegn på, at man ikke har gjort sig sine tanker klart. Det kan lægge et pres på eleven, at han/hun skal føle det samme, hvis vedkommende ellers ønsker at være et godt menneske. Læser man en historie om ulykkelig kærlighed, skal hverken lærer eller elever fortælle om deres knuste hjerter.

I et samspil fortolker de teksten ud fra deres forudsætninger, hvortil jo også hører egne erfaringer. Også hvis stoffet er meget kontroversielt, religiøst, politisk ideologisk, skal læreren vogte sig for den åndelige omklamring. Eleverne skal

ikke ende med at have samme holdning til abortproblemet som læreren f.eks. Hans personlige holdning kommer sikkert indirekte til udtryk i den saglige formidling, men derved som et udsagn, der kan modsiges. Herved stilles eleven frit. Åndelig omklamring – også under sentimentalitetens dække – er et angreb på elevens integritet. For nogle år siden var det skjulte formål med megen undervisning at gøre eleverne til gode socialister. Men selv det ædlest formål berettiger ikke til manipulation! Eller indoktrinering.

Misforstå mig ikke! Jeg mener på ingen måde, at undervisningen skal foregå i en kølig, upersonlig atmosfære. Jo mere engagerede både lærer og elever er, jo bedre, men engagementet skal modsvares af en vis åndelig disciplin. Forholdet mellem læreren og den enkelte elev skal heller ikke være tilstræbt upersonligt. Der vil selvfølgelig opstå personlige relationer mellem lærere og elever som mellem andre, der har samme arbejdsplads. Lad sådanne forhold vokse naturligt, men dyrk dem ikke i kammerateriets drivhusatmosfære!

Som før bemærket kan det være krævende at modtage undervisning. Man må somme tider arbejde på lang sigt. At man ikke får noget gratis i lærdommens verden, kan også være en erfaring, som gymnasiet meddeler sine elever. Der er mondæne profeter nok, der forkynder, at bare undervisningen bliver spændende utraditionel og anderledes, så går alting af sig selv. I den danske undervisningsdebat har brugen af fraser været et effektivt værn mod pædagogisk tænkning og et godt middel til at skabe opmærksomhed om fra-

semagerne. Det er glimrende, hvis undervisningen er afvekslende, og der er liv i timen. Men afvekslingen må ikke blive et mål i sig selv. Så er læreren bare entertainer. En dygtig lærer har mod til ind imellem at kede sine elever.

Mange ville måske mene, at nu til dags ville karaktererne motivere til den nødvendige indsats i gymnasiet, endog på bekostning af elevernes erhvervsarbejde! Men det er ikke heldigt for klimaet i klassen eller den faglige interesse, hvis hensynet til karaktererne bliver den egentlige motivation for elevernes arbejde. Lærerne har vel aldrig følt, at dobbeltrollen som underviser og bedømmer er behagelig. Lettest er den at leve med i de eksakte discipliner. På den anden side har elever altid ønsket en vurdering af deres indsats – og glædet sig over en velfortjent fremgang. At erstatte karakterer med udtalelser er ingen udvej. Udtalelserne ville hurtigt blive ret stereotype og alligevel behæftet med større usikkerhed end karakterer. Betænk blot, hvor mange udtalelser den enkelte lærer skulle afgive i løbet af et år.

Tidligere kunne lærerne hævde, at eksamen var et biprodukt, undervisningen det egentlige. En ønskværdig situation.

Karakterjageri kan på en uheldig måde virke tilbage på undervisningen, så den bliver til manu- duktion, hvor eleverne lærer at lire ganske bestemte svar af. Det kan opfordre til ganske perspektivløs undervisning. Vanskelige, indholds- rige emner kan droppes til fordel for nemme. Så er kvaliteten i gymnasieundervisningen for alvor truet.

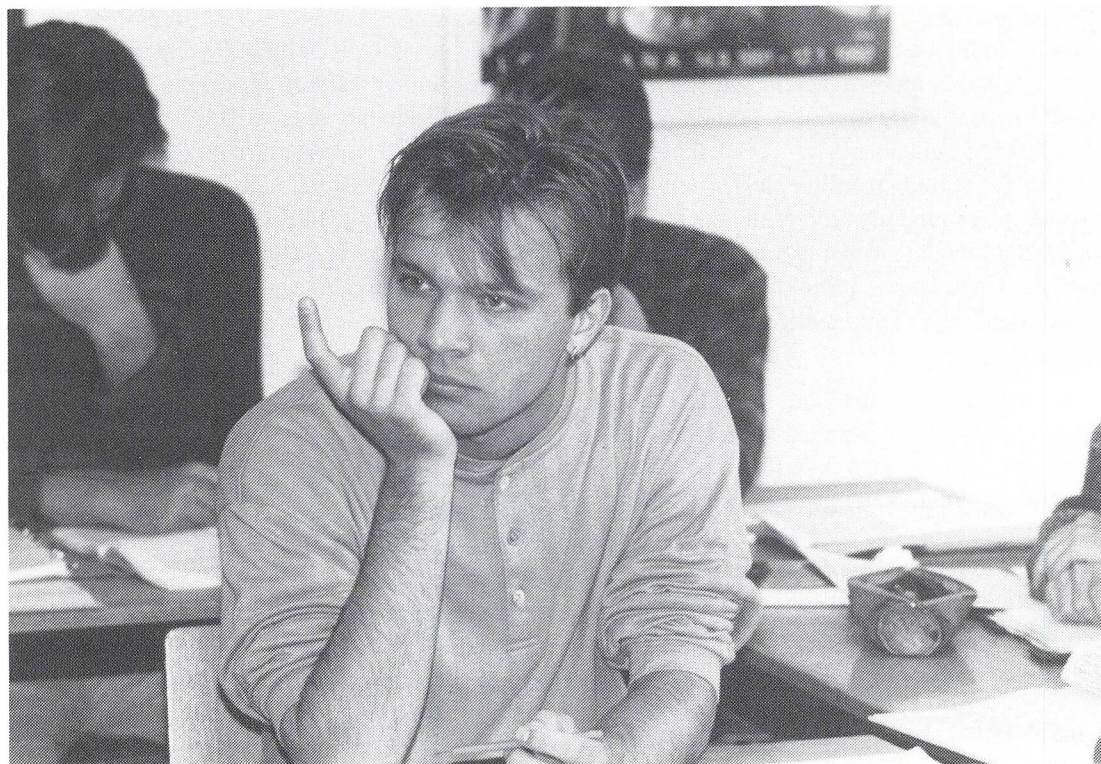
Det er min erfaring fra talrige samtaler, at gymnasieelever gennemgående har meget kvalitets-
sans, både når det gælder undervisning og be-
dømmelse.

Men elevernes kvalitetssans kan undermineres, hvis lærere lader sig friste til at give høje karakterer for jævne præstationer. I en adgangsbe-
grænsningstid kan det nok kortvarigt gavne en lærers og en skoles image, at karakterniveauet er oppustet. Nationaløkonomisk er inflation ikke

noget gode. I det lange løb vil det nedbryde respekten for gymnasieundervisningen, hvis niveauet, kravene sænkes, og der er inflation i karaktergivning.

Man skal ikke betragte gymnasiet som et intellektuelt supermarked. For i gymnasiet er kvaliteten afgørende, emballage og reklame uden betydning. Lærerne skal ikke gøre sig til intellektuelle bolsjesælgere.

Carsten Engsnap

Fra undervisning til engagerende livsformidling

Signe Toft

En students vurdering af sin gymnasietid

Vi lever i en tid, hvor overforbrug og ressource-spild præger samfundsudviklingen i takt med tiltagende arbejdsløshed, politiske og økonomiske kriser og en stærkt voksende forurening af miljøet. Derfor har politikere og mirakelmagere iværksat en storstilet og altfavnende "spare-kampagne" i form af nedskæringer og opstramninger på mange områder inden for den private og offentlige sektor. Vi har måttet spænde livremmen ind, vi har måttet økonomisere og effektivisere, og næsten alle områder af samfundslivet har været udsat for øget opmærksomhed og kvalitetskontrol.

Vores skolesystem er et af verdens bedste, men det skal være endnu bedre, hvis det skal gøre os i stand til at kunne gå ind i de forskellige samfundsmæssige systemer og forstå dem, – den udadrettede samfundsorienterede bevægelse skal fungere, så vores faglige kvalifikationer modsvare virkelighedens behov. Vores skole skal samtidig give os oplevelser og mulighed for at arbejde med vores største potentialer – fantasien og fornuften. Undervisningen skal inspirere til det sociale og individuelle udviklingsforløb, som

de fleste af os oplever i løbet af de tre gymnasieår, den skal sætte en refleksion i gang, så den rækker ud over skolegangen og ind i en mere erfaringsmæssig sammenhæng.

Undervisningen i det danske gymnasium bygger på oplæg og diskussion og i mindre grad på prøver og paratviden, og det mener jeg er vores store fordel, da vi på den måde opøves i selvstændig stillingtagen. Jeg oplevede selv, hvordan undervisningen nogle gange kunne udvikle sig til et meget koncentreret forum, hvor man kunne sætte sig ud over klasselokalets konforme fysiske rammer og føle det hele meget vedkommende, fordi der var indhold i de ting, vi beskæftige os med. Det, der afgør om undervisningen føles vedkommende, er, om den kan formidles, så den hæver sig op fra bare at være undervisning til at være engagerende livsformidling. Dette skal forstås bredt – ikke sådan at læreren skal lave underholdning ud af egne erfaringer – men sådan at indholdet i undervisningen skal have livsnerve og være rampe for vores personlige og faglige afprøvninger. Vi vil konfronteres med tankesystemer og ideer, som vi

kan tage stilling til, for vi er kun lidt dogmatiske og bundne i vores måde at tænke på – vi er friere i vores indfaldsvinkler, og derfor har lærerne et større potentiale at arbejde med, end de aner. Vi vil have nogle oplevelser, der har med den virkelighed at gøre, som vi er del af. Det betyder, at vi selvfølgelig også skal beskæftige os med ting, der ligger uden for vores moderne virkelighedsbillede, vi skal konfronteres med alt, hvad der historisk, politisk, geografisk o.s.v. har betydning for den verden, vi skal til at reparere nu og i fremtiden.

Gymnasiet er fyldt med muligheder, – nogle gange bliver de udnyttet i undervisningen – andre gange sker der et ressourcespild, fordi der er for mange, der ikke synes, det er sjovt at deltage. Klasserne er store, men det burde ikke være noget problem, hvis man kunne finde en form, der kunne give flere lyst til at engagerer sig i de ting, der foregår. Lysten til at deltage kommer i det øjeblik, man føler sig i direkte forbindelse med det “produkt”, undervisningen skal frembringe, – men kommer man af for-skellige grunde ikke til at have med produktet at gøre, bliver det kedeligt. Man bliver skoletræt, – det er naturligt, siger nogle, – men kunne man finde nye metoder, der kunne engagere os direkte i undervisningen, skulle trætheden nok forsvinde, jfr. vores kolossale potentialer.

Mange af os er “institutionsbørn” og oplever faktisk først i gymnasiet at kunne bestemme over os selv. Men de ting, vi kan bestemme, er desværre ikke tilfredsstillende, hvis vi virkelig skal have indflydelse på vores skole. Vi må have større indflydelse på undervisning og arbejds-

form, vi skal bestemme emner og projekter og glemme de til tider parodiske paradenumre, der skal forestille elevdemokrati.

En form, der måske kunne fænge mere end den normale klasseoverhøring, kunne være, at vi i højere grad selv formulerer vores opgaver og selv planlægger indhold og formål i forbindelse med undervisningen. Det skal være en gradvis proces, der i slutningen af skoletiden munder ud i en større selvstændighedsgrad, der virker sådan, at initiativet og lysten til at lære styrkes. Måske er man nødt til at se bort fra, hvad der traditionelt betragtes som udbytterig undervisning, men jeg tror, at en større mulighed for at arbejde selvstændigt vil skabe større energi og interesse hos et større antal elever.

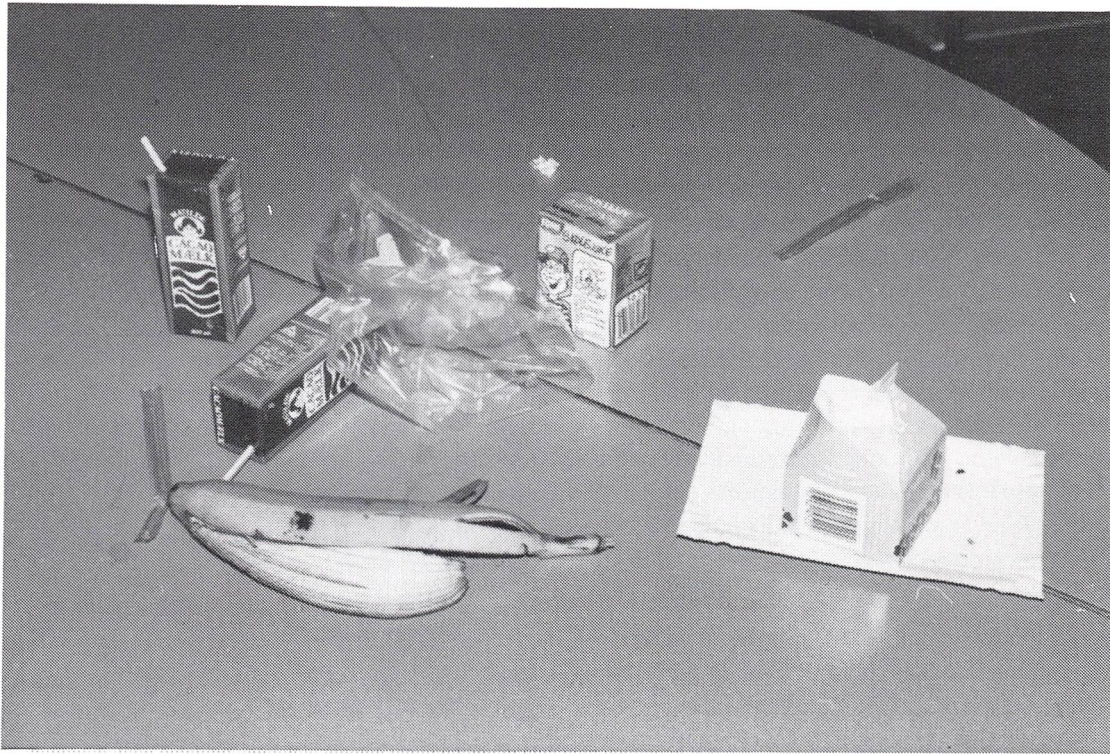
Valgfagsundervisningen er en succes, synes jeg. Her fungerer “elevdemokratiet” bedst, også fordi man her er motiveret for at deltage aktivt, fordi det er lysten, der driver værket i de fleste tilfælde. Det er også på valgholdene, jeg har oplevet de mest vellykkede projekter, – kunne man på en eller anden måde bringe gejsten fra grenholdene med tilbage i stamklassen, kunne man sikkert få en sjovere undervisning. Og hvis vi alligevel engang skal have en ny reform, så skal vi spille mere bongotromme og lege mere med ler og farvelade.

Det danske skolesystem er et af verdens bedste, og uddannelsessystemets kvalitet er i nogen grad proportionalt med velfærdsniveauet i samfundet generelt, har vi lært. Det, vi uddanner os henni-mod i disse år, er i større grad end tidligere at skabe en tættere kontakt til verden omkring os, og forhåbentlig vil vi blive i stand til at løse vo-

res nye verdensproblem, – at skabe en mere harmonisk velstandsbalance mellem nord og syd. For at kvalificere os til løsningen af verdens globale problemer, og til at blive aktive samfundsborgere lærer vi sprog og naturvidenskab, – men den allerstørste udfordring ligger vel i at tage aktivt stilling til den samtid, vi har, så vi kan afpasse vores levevis efter den ressource-

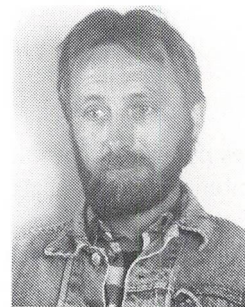
mængde, der er tilbage. Bliver vi efter de tre år i stand til at gå aktivt ind i vores samtid med menneskelige såvel som faglige kvalifikationer, der modsvarer samfundets bevidsthedsmæssige og teknisk/bureaukratiske niveau, ja, så kan bl.a. undervisningen i gymnasiet få det blå stempel i kvalitetskontrollen.

Signe Toft

Kom til Norge, min far

Nogle betragtninger efter en uge som lærer på
Bamble videregående skole.

Sten Visti Jensen

“Jeg er spændt på at høre, hvordan I vil opleve den norske gymnasieundervisning. For hvis der er noget land, som Danmark har skolekultur og -idealer tilfælles med, så må det være Norge”.

Sagt ved frokostbordet af en kollega, netop hjemvendt med indtryk fra det engelske skole-system.

Man svarer lidt undvigende. Man ved, hvad man tror at vide. Opholdet forberedt gennem længere tid. Vi – Birgit Nellemann og undertegnede – skal udveksles, overtage en norsklærers skema en uge, mens de overtager vores dansktimer på Herning Gymnasium. Vi skal gå ind i det stofområde, som klasserne er i gang med, og fylde det ud med tekster fra vort sprog og vores litteratur. Eleverne skal opleve det som noget naturligt at læse tekster på et andet nordisk sprog. Forberedelsesfasen har også indbefattet udveksling af informationsmateriale om vores respektive skoler. Bl.a. skolens introduktionshæfte.

Bamble videregående skole, placeret i en landsby i Telemark fylkeskommune ca. én times bilkørsel fra Larvik. Stilen og tonen i introduktionshæftet præget af en uanfægtet autoritetsud-

øvelse, som fra før verden gik af lave. Som det første i “Reglement om elevernes rettigheter og plikter” slås det fast, at “Eleverne skal møde presis og delta i undervisningen i den form den blir gitt, og udføre det skole arbeid som blir pålagt.”

Det må være betydeligt lettere at være lærer her, tænker man.

80'ernes narcissismedebat. Den nye elevtype med den jeg-svage karakterstruktur. Masochistiske lærere, der er en undskyldning for sig selv, deres faglighed og de krav, de stiller til eleverne. Ingen spor af alt dette i holdningen til forsømmelighed med aflevering af skriftligt arbejde på Bamble videregående skole. I introduktionshæftet læser man følgende regelsæt “for innlevering av norske hjemmestiler”.

1. *Normalt gis det tre ukers arbeidstid på hjemmestiler.*
2. *Stilene skal leveres den dagen som er fastsatt av læreren.*
3. *Stiler som ikke blir levert til riktig tid, blir ikke akseptert.*

4. *Elever som er fraværende innle-
ringsdagen, leverer straks de møter på
skolen igjen.*
5. *Normalt kan kun sykdom umiddelbart
før innleveringsdagen gi grunnlag for
utsettelse.*
6. *Utsettelse må avtales med norsklære-
ren en dag før fristen går ut.*
7. *Elever som unnlater å levere stil, vil
automatisk få nedsatt ordenskarakter.*
8. *Manglende innlevering vil medføre at
eleven ikke kan gjøre regning med å få
termins karakter.*

Det må bestemt være betydeligt lettere at være lærer her, tænker man.

De grundlæggende frihedsrettigheder tages tilsyneladende alvorligt på denne skole. Man kan blive fri for passiv rygning på sin arbejdsplads. Rygning er simpelt hen ikke tilladt i skolebygningen. Al rygning foregår ved to anviste uden-dørspladser.

(Og reglerne bliver faktisk respekteret af både elever og lærere, viser det sig).

Det må være et bedre sted at være, tænker man.

Ankomst til skolen. De første indtryk. En ny, særdeles funktionel, velordnet og velholdt skole. Inventaret bærer præg af, at her er ordnede forhold. Eleverne rydder op efter sig i kantineområde og undervisningslokaler. Man behøver ikke at bruge tid, energi og ressourcer på et "projekt-en-bedre-skole" med beskedent resultat.

Her kan man koncentrere sig om det egentlige, undervisningen, tænker man.

Mødet med kollegerne. Overordentligt åbne og imødekommende. Ivrigt efter at diskutere pædagogik og udveksle erfaringer. Temaerne er de samme som hjemme: internationalisering, kvalitetsudvikling, styrkelse af ledelsesfunktionen. Alligevel som om vi ikke helt taler samme sprog. Fænomenerne får andre proportioner end i Danmark. Her lader man sig ikke sådan blæse omkuld af nye vinde, for man ved, hvem man er, og hvad man står for. Selvfølgelig skal man være international – norske studenter rejser i højere grad end danske ud for at studere ved et udenlandsk universitet – men først skal den nationale identitet dannes, så man har et holdepunkt i sig selv at møde det fremmede med. Bekendtgørelsen, samtalerne på lærerværelset, overværelsen af undervisningen: man møder en pædagogisk kultur rodfæstet i det nationale.

Her har neofilien trange kår, tænker man.

Det nationale kommer selvfølgelig stærkest til udtryk i norskundervisningen, der helt klart bygger på et nationalt dannelsesbegreb, mens dansk i gymnasiet først og fremmest er et tekstanalysefag, et litteraturfag. Norskfaget har betydeligt flere skematimer end danskfaget. De ekstra timer bruges til sprogundervisning. Vel er norsk et litteraturfag, men det drejer sig lige så meget om det norske sprog: sproghistorie, de norske dialekter, forholdet mellem nynorsk og bokmål. At pensumkravene omfatter læsning af 7 sider oldislandsk, skulle være tilstrækkeligt til at illustrere sproghistoriens centrale placering. Studentereksamen i dansk er en prøve i tekstanalyse: med en times forberedelse skal eleven give en indholdsmæssig og stilistisk analyse af

en ukendt tekst. Den norske elev vil typisk komme op i et dialektspørgsmål til studentereksamen. Eleven får forelagt en tekst, som bliver læst op, hvorefter eleven skal foretage en sproglig analyse med henblik på at stedfæste den i Norge. Bokmål og nynorsk: i 3.g gennemgang af de to skriftsprog udvikling og indbyrdes forhold. Der går grundigt til værks. Alle stridigheder, debatter og reformer i dette århundrede gennemgås.

Norsklærerne giver udtryk for, at de helst vil undgå 3.g-undervisningen. Det er temmelig krævende og giver for meget arbejde: overblik over de mange ændringer i retskrivningsnormen i de 2 sprog, retning af stile på begge sprog (i 3.g afleverer eleverne stil både på deres hovedmål og sidemål). Specielt besværligt er det blevet, efter at man har måttet opgive at tilnærme bokmål til nynorsk på grund af forældreprotesten: forældrene tilbagerettede lærernes rettelse i elevernes stile på bokmål. En række gamle, danskprægede bøjningsendelser i bokmål nu tilladt igen ved siden af de nye nynorsk-inspirerede. Vel at mærke, hvis man er elev. Hvis man er offentligt ansat – og det er man jo som lærer – skal man, når man skriver, følge den norm, der nærmer bokmål til nynorsk. For eleverne er en lang række alternative former tilladt. Stileretning må foregå med flittig konsultation af ordbogen.

Man er for længst holdt op med at tænke og trækker i stedet på smilebåndet. Den norske sprogstrid. At blive bragt i affekt over en endelse. Håbløse forhold. Irrationelt og upraktisk. Og så alligevel: fascinerende. Den instrumentelle fornufts beherskelse af vores hele livsverden. Ikke i Norge. Ensartetgørelse som den globale

civilisations fremherskende træk, mens nordmændene stædigt insisterer på det særegne, mangfoldige og håbløst upraktiske.

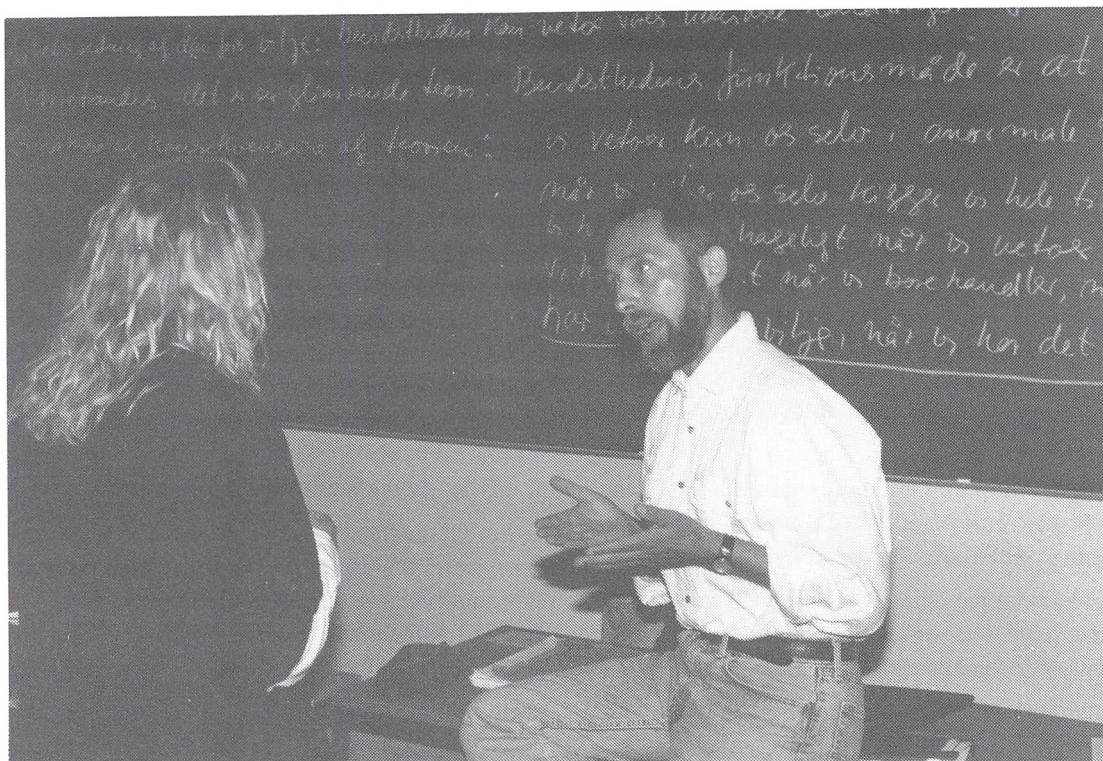
En pædagogisk kultur, der tilskriver værdi til det irrationelle og upraktiske. Hvis debatten om kvalitet i undervisningen skal forstås som et spørgsmål om, hvilke størrelser vi skal tilskrive værdi, så er her måske et norsk bidrag til, hvad kvalitet er: at turde insistere på det mangfoldige, egenartede, upraktiske, utidssvarende på tværs af alle flygtige modestrømninger.

At være i u-takt med tiden, kan det være en værdi, en kvalitet? spørger man sig selv. Det opleves i hvert fald som livsbekræftende.

Salig fryd, da jeg overværer nogle religionstimer i 3.g. På bekendtgørelsesplanet ikke nogen afgørende forskel mellem religionsundervisningen i det norske og det danske gymnasium. Der er tale om en ikke-forkyndende undervisning, der i Norge er sammensat af 1/3 kristendom, 1/3 etik og 1/3 fremmede religioner. I praksis bliver den mindre vidtgående sekularisering af den norske kultur synlig. Undervisningen præget af en teologisk bekymring, om ikke på menneskeheden, så på nordmændenes vegne, som læreren gennem "vi"-formen søger at indbefatte eleverne i: det modernes menneskes tab af sans for det hellige, det moderne menneskes fejlagtige forsøg på at forstå alt med sin forstand. Læreren samtidig meget påpasselig med ikke at lægge sig ud med de mange forskellige kirkeretninger, som øjensynlig trives i bygden, og som helt tydeligt har deres årvågne og meget dogmenidkære repræsentanter i hvert fald i én af 3.g-klasseme.

Religionstime om teodicé-problemet i denne klasse. Hvordan forliger vi det ondes faktiske eksistens med forestillingen om en almægtig og algod skabergud? Læreren laver en systematisk gennemgang af religionsfilosofiens forskellige løsningsforsøg. Anmoder dernæst eleverne om at forholde sig til problemet som et personligt og eksistentielt anliggende. Så eksploderer det. Kri- gen udløses af en kvindelig elev med fletninger og iført plisseret nederdel, som med dirrende, lidenskabelig stemme bekender sin ondskab, så man et øjeblik kan føle sig hensat til et pietistisk

vækkelsesmøde. Jo, hun var ond, forsikrede hun os gentagne gange. Men det var kun hendes menneskelige natur. Hvis mennesket arbejdede med sig selv, havde det mulighed for i højere og højere grad at få del i en guddommelig natur og på den måde til sidst fuldstændig overvinde sin menneskelige natur. Synspunktet blev øjeblikkeligt og lidenskabeligt imødegået af en ung mand med kort, tilbagestrøget krøllet hår, markerede kindben og et kraftigt hageparti, ulasteligt klædt – indtil han åbnede munden, havde jeg taget ham for en målbevidst og strømnet yup-

pie-type. Ifølge ham skulle man se på det onde på en helt anden måde. Det onde var et udslag af menneskets frie vilje. Når Gud tillod så megen ondskab her på jorden, var det kun tilsyneladende. Det var kun, fordi han ville prøve os; han ville se, hvad vi virkelig indeholdt og stod for. Og når det var blevet lysende klart for ham, hvad vi stod for, så slog han til – ondskaben var kun et udtryk for, at Gud midlertidigt havde suspenderet sin dom over os for at give os en chance, men så skulle det også være forbi med den gamle Adam. Og sådan bølgede krudtrøgen fra en hed og intensiv teologisk diskussion gennem lokalet – en diskussion, som viste, at der kunne være kommet nogle drabelige kirkefædre ud af disse unge mennesker, hvis de blot havde levet i senantikken eller i middelalderen. At teodicé-problemet kunne være en kilde til religiøse anfægtelser og måske være udgangspunktet for et ateistisk livssyn, lå tilsyneladende helt uden for disse unge menneskers horisont. Læreren appellerede på et tidspunkt til at se på problemet på denne måde, men det blev overhovedet ikke værdiget en kommentar. Hvis der sad nogle ateister i denne klasse, så skulle de nok lade være med at stikke næsen frem af frygt for at få hovedet revet af.

En diskussion helt unddraget tidsåndsløkkens præmisser, fuldstændig u-tidssvarende, helt i utakt med tiden. Men herlig at overvære.

Kan kvalitet have noget at gøre med mod til at insistere på det, som ikke nyder tidsåndens bevågenhed? tænker man.

Jamen, burde ikke såvel lærer som elever under terapeutisk behandling, bekymrer man sig. Pæ-

dagogik er dog noget med at forstå, hvorfor eleven reagerer, som hun gør – og samtidig prøve at forstå, hvorfor man selv reagerer på elevens reaktion, som man gør. En rigtig professionel pædagog, er det ikke en terapeut i terapi? At være lærer er da ikke at være en selvfor-glem-mende samtalepartner, men at være en behandler, der, hvis han er rigtig professionel, også kan sætte fokus på, hvad der sker inde i ham selv, mens han behandler. Man må da være opmærksom på, hvad det er for nogle transaktioner, der foregår mellem forældreinstansen, vokseninstansen og barnedelen i de respektive kommunikationsparter. I professionel pædagogik er fokus da flyttet fra kommunikationens sagforhold til de kommunikerende parter.

Er det en fejl at lade den grasserende terapi-kultur trænge ind i vores pædagogik og inficere lærerrollen? spørger man sagtmødt sig selv. Skal vi undgå opspaltningen af pædagogikken i faglighed og terapi – skal vi fastholde pædagogikken som subjekternes møde i selvfor-glem-mende optagethed af et fælles tredje: sagen, faget, stoffet? Kan fastholdelsen af lærer-elev forholdet som et subjekt-subjekt forhold med det faglige som det fælles emne, vi investerer os selv i, rumme en naturlig omsorg (respekt), som undgår at udarte til omklamrende forsorg?

Er det måske den eneste måde, hvorpå man skaber rum for de introverte, de sære eksistenser, de skøre individualister? Hvis der ikke er plads til dem i et gymnasium, hvor er der så?

Overværelse af flere timer i en række fag. Jo, det er rigtigt nok. Det er lettere at være lærer her. Undervisningen for det meste lærercentreret (fore-

dragspræget). Eller rettere: lærebogscenteret. Læreren gennemgår lærebogsstoffet, og elevernes udbytte testes så gennem en skriftlig prøve. Eleverne disciplinerede og velopdragne. Deres reaktioner på undervisningen ret begrænsede. De ser ud, som om de jævnt hen keder sig, mens de sidder og lytter og gør enkelte notater. Men spørger man dem om, hvad de synes om undervisningen, svarer de altid, at den skam er interessant. Også hvis man spørger en elev på bageste række. Og interessen for det, der foregår, ser ellers ud til at være omvendt proportional med afstanden til katederet og tavlen. I slutningen af en time gives der ofte besked om den næste prøve. Næsten hver dag har klassen en prøve i et fag. En prøve hvor paratviden tilsyneladende spiller en stor rolle.

Læreren kan forlade timen med god samvittighed og ro i sindet. Timen forløb som planlagt. Han fik gennemgået det planlagte stof i overensstemmelse med sine intentioner. Og så er det jo ingen sag at være lærer.

Ak ja. Men jeg havde jo også selv fået overdraget nogle klasser at undervise. Og der var forløbet noget anderledes. Jeg gik svedende fra timerne, som formede sig på en helt anden måde, end jeg havde planlagt. Lange pauser, når mine spørgsmål faldt til jorden og ikke fremkaldte nogle refleksioner og reaktioner. Fortvivlede forsøg på at omformulere mine spørgsmål for at få dem til at forstå, hvad jeg ville have dem til at overveje. Forsigtige svar, som hurtigt spillede bolden over til mig igen. Dyb følelse af frustration: du forstår ikke at gøre stoffet vedkommende for dem og åbne dets perspektiver. De svarer jo kun af pligt. Deres svar viser jo, at de inderst

inde tænker: Hvorfor skal vi egentlig gennemgå det her, hvad kommer det os ved?

Nu er dette jo ikke nogen helt ukendt situation for flertallet af lærere i den danske gymnasieskole. Følelsen af at intet vil lykkes. Timen stivner i en krampagtig udspørgning, en gold overhøring med krampagtige og adspredte svar. Men af og til er der dog noget, som – føler man – lykkes. Som man så overlever på. Her var det, som om det hele til en begyndelse mislykkedes.

Her bliver man konfronteret med sin uduelighed, tænker man.

Efterhånden begynder man dog at få øjnene op for, at problemet nok er, at man forventer noget af eleverne, som de ikke er vant til. De forstår ikke, hvad det er, man vil have dem til.

Her bliver man bevidst om sine egne pædagogiske idealer, tænker man som statusopgørelse efter en uge på Bamble videregående skole. Dansk pædagogisk kultur har (endnu) et særligt kendetegn: den vægt vi lægger på samtalen som erkendelses- og personlighedsudviklende faktor. Vi har en pædagogisk kultur, der er præget af, at vi lever i Grundtvigs og Kierkegaards fædreland.

Det gør vores undervisning sårbar og lærerrollen udsat, udleveret. Undervisningen står og falder med det dialogiske samspil med eleverne. I en dialogisk undervisning må man nødvendigvis opleve flere fiaskoer end i den foredragsprægede, der henter sin autoritet fra den kontrollerende prøve. Men når den lykkes, har den nogle særlige kvaliteter, som også nogle af de norske elever blev opmærksomme på (citerer fra 1.g-elevs stile om ugen med den danske lærer):

- Undervisningen hans var helt annerledes enn det jeg har vært vant til hittil.

- Det merkelige var at han klarte å lokke oss til å skjønne tingene selv, før han fortalte det til oss. Undervisningen ble på en måte mere spontan og vi følte nok at vi var mere med på å "dominere" undervisningen slik. Vi lærte ikke bare, men vi var også med på å lære bort ting til de andre ved å finne på nye ting selv.

- Han forklarte ikke ting selv. Vi fikk lov til å forklare.

- Han "tvang" oss til å tenke på andre måter som ihvertfall aldri jeg har gjort før.

- Jeg synes timene var lærerike. Jeg synes han arbeidet på en helt annen måte enn hva jeg var vant med fra andre lærere. Det var veldig lite han fortalte selv, og han "dro" hele tiden tanker ut av oss. På meg virket det som om det vi sa var akkurat det han tenkte på.

Sten Visti Jensen

Vi skal ikke være duks

Herning Gymnasium har som andre gymnasier fået en bestyrelse, der er trådt i stedet for det tidligere skoleråd. Bestyrelsen er sammensat af repræsentanter for elever, forældre, lærere, andet personale, amt og kommuner i gymnasiets opland. Årsskriftets redaktion har i den anledning haft en samtale med direktør Nis Buchwaldt-Nissen, der blev valgt som den første formand for Herning Gymnasiums bestyrelse.

Nis Buchwaldt-Nissen er 50 år, og med baggrund i en cand. merc.-uddannelse har han været ansat ved bl.a. Danfoss og Ege Tæpper. Han har startet flere virksomheder, bl.a. tekstilvirksomheden Sportas. Han er formand for Herning Folkeblads fondsbestyrelse, ligesom han er medlem af andre bestyrelser.

Gymnasiets opgaver

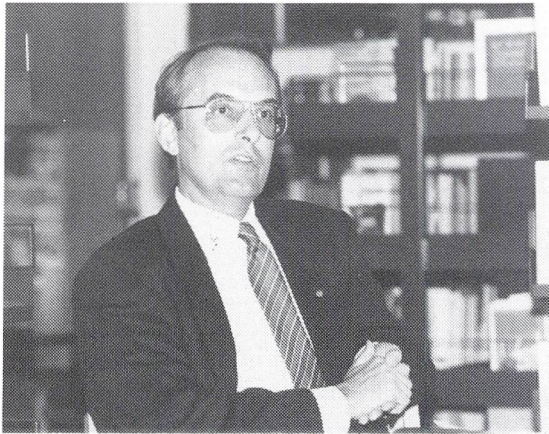
Nis Buchwaldt-Nissen vil godt bruge markedsøkonomiske udtryk, når han skal vurdere gymnasiet og dets opgaver.

– Gymnasiets produkt er eleverne, og opgaven må være, at vi får nogle elever, der kommer ud med et højt fagligt kompetenceniveau, og som er gode samfundsborgere. Midlerne til at nå dertil er lærerstanden og deres holdning til de-res fag og til eleverne. Det er kvalitet i undervisningen, når eleverne lærer noget.

Skolen må selv være med til at sætte sig nogle mål for, hvad der er kvalitet i undervisningen, og

hvordan man vil måle det. Det er en rimelig svær opgave, for det er svært at kvantificere, om den ene eller den anden er bedst til at undervise. Men der må man kunne bruge en eller anden form for kvalitetsmåling, for enhver virksomhed taler om ISO 9000, som i bund og grund beskriver, hvad det er, vi gør. For kvalitet når vi kun, når vi har et mål, der hedder kvalitet – jeg vil stræbe højt.

Det er vigtigt, at gymnasiet tilbyder en bred uddannelse. En amerikansk udvekslingselev, som vi havde ansvaret for i Rotary, startede på en anden ungdomsuddannelse. Men det var ret hurtigt klart, at han ikke var glad for at være der. Han

Bestyrelsen skal være katalysator for de kræfter, der i forvejen er på gymnasiet

savnede noget musisk og det, der foregår på et gymnasium efter skoletid.

Internationalisering

Det er vigtigt for Buchwaldt-Nissen, at de unge kan mindst to fremmedsprog for at kunne klare sig i fremtidens Europa. Men internationalisering er mere end økonomi, det er også almindelse.

– Der kan ske det rædselsfulde for en uddannelsesinstitution, at den mener, at den har nok i sig selv og ikke har den store interesse for verden udenfor. Jeg vil gerne, at vi bliver mere internationale ved at lære andre skoleformer og andre lærere at kende. Jeg tror, at man bliver en mere kvalificeret lærer og et bedre menneske ved at rejse. Jeg er så naiv, at jeg mener, at jo mere du rejser, jo mere du er sammen med andre landes

folk, desto mere livsindhold får du, desto mere forståelse og tolerance.

Den fattigste form for indlæring er, at man læser selv, og at man lytter til forelæsninger, den næstbedste form for indlæring får man ved at lære fra sig, men den allermest elegante form for lære, den almindeligste lære, den tror jeg, du får ved at rejse.

Jeg ser gerne, at man hen ad vejen kombinerer studieturene med udvekslinger. Jeg er ikke så varm på studieturene, fordi de har en overvægt af det fornøjelige.

Jeg har gjort mig til talsmand for, at vi skal have tre relationer til udlandet. En relation til Tyskland, hvor vi allerede er nået så langt, at vi i det-te skoleår kan præsentere et venskabsgymnasium. Vi skal have et venskabsforhold til England, og vi skal have en forbindelse til et hollandsk gymnasium. Fordelen ved at få et hollandsk venskabsgymnasium er, at vi får en udveksling på mere lige vilkår, fordi vi skal kommunikere på et sprog, der er fremmed både for dem og os.

Bestyrelsen

Buchwaldt-Nissen oplever en vis frustration i bestyrelsen, fordi der ikke reelt er noget at tage fat på inden for de rammer, den nuværende lovgivning giver.

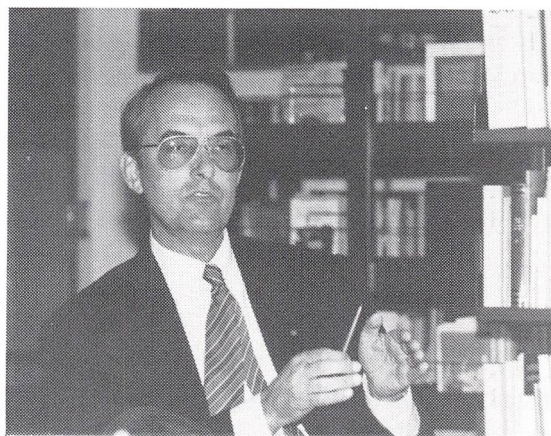
– Jeg vil gerne sige om bestyrelsen, at vi kommer slet ikke og opfatter os som et orakel, der siger, at fra i morgen blæser der nye og andre vinde. Jeg tror, at bestyrelsen kan være en slags inspirator eller katalysator for de kræfter, der er

her i forvejen. Vi skal lægge øret til jorden og lytte til, hvad der er elevernes og ikke mindst hvad der er lærernes ønsker.

Jeg tror i høj grad, at ledelsesfilosofien fra erhvervslivet er brugbar. I en erhvervsvirksomhed har man et kompetenceområde og et ansvarsområde. For mig at se er loven om gymnasiebestyrelser et halvhjertet forsøg på at nå i den retning. Undervisningsministeriet har forsøgt en privatisering, som jeg opfatter således, at man forsøger at komme frem til så selvstyrende en enhed som mulig, en enhed, der mærker at dens beslutninger virker på dens egen krop. Vi er ikke operationelle, fordi vi er underkastet et amt og et undervisningsministerium. Vi har ordensregler og ferieplan som vores område, men det er ikke nogen bestyrelsesopgave. Vi skal ikke være duks for en institution med voksne mennesker.

Bestyrelsen er uden for budgetansvar, jeg kunne godt tænke mig, at vi fik en pose penge, som vi var ansvarlige for. Og jeg kunne godt tænke mig, at vi sammen med rektor var direkte med, når der skulle træffes afgørelser om ansættelser og afskedigelser.

Der sidder i bestyrelsen en række mennesker, der gerne vil trække i arbejdstøjet, men de kommer ikke i arbejdstøjet, fordi en lang række af de normale arbejdsopgaver er taget fra dem.

Herning Gymnasium skal have et superduper jazzorkester og et superduper stort kor

Vi har i bestyrelsen overvejet, om vi skulle acceptere den fra amtet og undervisningsministeriet givne ramme, eller om vi skulle forsøge at få rammen udvidet. Vi er i bestyrelsen enige om, at vi vil forholde os kritisk til rammen.

Nis Buchwaldt-Nissen slutter med at understrege, at medarbejderne er det væsentligste aktiv på stedet, og at han meget gerne vil spille ping-pong med dem og gerne ud fra en holdning om, at man i bestyrelsen ikke er bedrevidende.

At sanse og opleve den evige stad

3.a og 3.ø på studietur til Rom, oktober 1991

Mødet med byen

Et studieophold i Italien på en uge giver naturligvis ikke fuldt indblik i italiensk kultur, men selv et nok så kort ophold i et fremmed land giver besøgeren nogle indtryk af landets befolkning. Det er som at få udleveret nogle brikker fra et kæmpe puslespil. Brikkerne kan give et indtryk af hele motivet, men der er naturligvis kun tale om små bidder. I mit tilfælde stammer bidderne specielt fra Rom, men også i en vis udstrækning fra opholdet i Napoli og togrejsen gennem Italien.

Noget af det første, man lægger mærke til i de to storbyer, er den enorme trafik. Biler, busser, knallerter og scootere (men ikke cykler!) fylder ustandselig gaderne med os og larm. Støjen stammer ikke alene fra motorerne, men også fra hornene, som bliver brugt flittigt. Man tolererer ikke "søndagskørsel" eller anden langsomhed. En morgen bliver jeg vækket af en gentagen dytten nede på gaden. Da jeg ser ud ad vinduet, ser jeg en lang række af biler, som ikke kan komme frem, da en lastbil blokerer den smalle gade. Bilisterne bliver ved at dytte, til lastbilen kører. Man ser dog også en vis smidig-

hed i trafikken, fx holder bilerne tilbage, når en modkørende vil svinge til venstre, eller når en gruppe mennesker vil krydse gaden et sted uden fodgængerfelt.

Måden at parkere på er også temmelig kaotisk: man holder i flere rækker, så de inderste køretøjer ofte ikke kan komme ud, og fortovet er tit spærret af parkerede biler. De trange kår for bilerne gør, at mange vælger at benytte de offentlige transportmidler eller køre på scooter eller knallert. Det er noget af et syn at se en romersk forretningskvinde med højhælede sko, lædertaske og mørke solbriller overhale en propfuld bus på scooter!

Jeg erfarer senere fra en italiener, at et kørekort kan tages for under tusinde kroner. Han fortæller endvidere, at man for det tidobbelte beløb (prisen for et dansk kørekort) kan købe sig til et kørekort i Italien! Et andet eksempel på småkorruption er at finde hos nogle museumsbiletter, som trods reglerne om fri adgang for studerende: har de først sagt nej, kan selv nok så mange cirkulærer og papirer ikke rukke dem. De vil simpelthen ikke tabe ansigt!

Italienernes spisevaner adskiller sig noget fra danskernes. Morgenmaden er en ret jævn kulinarisk oplevelse bestående af kaffe og lidt smør og tørt brød. Frokosten kan derimod være et meget solidt måltid med flere retter (ingen rugbrød!), men der er også god tid til dette måltid, idet siestaen varer flere timer. Ordningen betyder selvfølgelig, at italienerne har fyraften temmelig sent og dermed også spiser sent til aften. Det er normalt, at man først indfinder sig på spisestederne efter kl. 20 – i øvrigt fornemmer jeg, at relativt mange spiser ude. Det er karakteristisk, at man betaler drikkepenge i mange situationer, fx for betjening på restaurant og for sengering mv. Drikkepenge udgør en ikke ubetydelig del af mange italieneres indtægter.

Ligesom man ikke kan generalisere og sige, at en dansker er en halvfed person, der sætter pris på flæskesteg, brun sovs og fodboldlandskampe, kan man heller ikke tale om én italiener – der er mange forskellige mennesker: gadesælgere (ofte med afrikansk udseende), som uafsladligt råber: “Aqua minerale, aqua, aqua minerale” eller: “Ombrelli, ombrelli”, den stræbsomme forretningsmand med slips og mappe, en kvindelig politibetjent med automatvåben, posedamer med deres få ejendele, munke og nonner i deres særegne klædedragt og skolepiger, som tager metrotroen til skole hver dag, er blot nogle få eksempler. På trods af denne store variation synes jeg, at man fornemmer nogle få fællestræk. Italienerne virker imødekommende og synes at vise andre tillid. Et konkret tilfælde på dette oplever jeg hos faderen og sønnen, som ejer et pizzeria lige over for vores hotel. Jeg bliver altid hilst med et:

“Buonasera” og et smil. Stemningen er god, og har jeg ingen penge med, kan jeg altid vente til en senere lejlighed med at betale!

I det hele taget virker handelslivet med de mange boder og gadesælgere meget uformelt og frit; enhver kan tilsyneladende stille sig op og falbyde varer uden nogen form for tilladelse, og mon ikke de fleste af de tjente penge går skattevæsenet forbi? Man kan også i vid udstrækning prutte om prisen, hvilket kan være meget interessant, da sælgerne er rede til at gå langt for at få deres vare, som i øvrigt ofte er af tvivlsom kvalitet, solgt.

I bydelen Trastevere oplever vi en markant ivrighed og impulsivitet. Vi har fundet en restaurant, hvor vi ønsker at spise i det fri, men da der ikke er tilstrækkelig plads ude på gaden, stiller medarbejderne resolut borde og stole op inden døre i håb om, at vi vil tage til takke med det. Vi insisterer imidlertid på at sidde ude, og det er der da også råd for: en af tjenerne fører os til en anden restaurant i området (den er velsagtens ejet af hans bror eller fætter), og her bliver der taget ivrigt imod os og dækket op i det fri. Selv om en del af bygningerne i Trastevere er forfaldne, er der noget malerisk over kvarteret alligevel: de hyggelige lamper og de smalle, brostensbelagte gyder, over hvilke vasketøj visse steder breder sig som løvhang.

Der er en påfaldende stor udendørs aktivitet i Rom – også om aftenen. Det er selvfølgelig i høj grad betinget af det varme klima. Man ser tegnere og malere på Piazza Navona og en vrimmel af unge mennesker på Den Spanske Trappe, ligesom mange også samles foran Trevifontænen,

hvor der kastes mønter i vandet. Stemningen er meget intens.

Når man beskriver italienerne, må man ikke glemme religionens betydning. Katolicismen har et stærkt tag i befolkningen, hvad de mange, rigt udsmykkede kirker vidner om. Jeg får af en østrigsk teologistuderende, som er på et udvekslingsophold i Rom, at vide, at der findes over 600 kirker i byen. Tallet er imponerende, hvis det holder stik, men det bør i den forbindelse nævnes, at Rom har omkring 3 millioner indbyggere.

Der er også ligheder mellem danskere og italienerne, hvilket jeg overbeviser mig om ved at se første halvleg af fodboldlandskampen mellem Italien og Sovjetunionen (resultat: 0-0) på hotellet. De italienske gæster går utrolig meget op i kampen, og de tager sig til hovedet og kommer med højlydte udbrud, hver gang de italienske spillere mister bolden eller brænder en chance. Begejstringen for fodboldspillet ses også ved, at mange børn spiller fodbold; vi ser det bl.a. på pladsen Santa Maria in Trastevere.

Brian Stoubæk

Pladsen

Rom har haft en kolossal betydning for den europæiske kulturs udvikling. I over tusinde år har man kunnet tale om byen som Europas (og det man dengang i Europa kaldte Verdens) æstetiske hovedstad. Inden for kunstarterne maleri, skulptur og arkitektur var det herfra, impulserne udgik, og det var hertil kunstnerne og de dannelseshungrende rejste. Byen badede sig i æstetiserende kultur, der strålede ud fra den pavestol, som blandt andet mange af de danske kunstnere havde svært ved at goutere. Typisk har den nyere tids kunstnere brugt byen som skole og museum og som rekvisitlager for den kunstneriske motivverden, Rom i så enevældig grad danner ramme for.

“La vita in piazza” er et italiensk udtryk for det udendørsliv, som er så karakteristisk for dagligdagen i landene syd for Alperne. Gaden og især pladsen bliver et opholdssted, en slags dagligstue, stor og åben, lys eller skyggefuld og fuld af muligheder for menneskeligt samvær. Man flanerer eller vegeterer, samtaler og flirter i gade- og pladsrummet, hvilket efterhånden er blevet en evigt tilbagevendende del af enhver (ung) italieners hverdag. De såkaldte “piazza’er” er mødestedet for mange i Rom: turister, handlende, musikere, “indfødte”, ja, faktisk alle!

En af disse romerske pladser er forsynet med et monument, en fontæne, der gør netop denne plads til noget helt unikt for såvel romerne selv

Hans-Rudolph Lenler-Eriksen

som de mange tilrejsende. Fontænen, der er tale om, er naturligvis Fontana di Trevi. For romerne består det unikke ved Trevi i det romantiske fællesskab og sammenhold, der især ved aftenen dannes blandt de besøgende, som følge af det smukke monuments udstråling og uigenkaldelige charme. En udstråling, der kommer til udtryk i det lysende refleksionshav, som vandet forårsager, og derudover også kommer til udtryk i den konstante, brusende ikke-visionære oplevelse, vandplaskeriet danner.

For turisterne gør de samme ting sig naturligvis gældende, men Fontana di Trevi har med årene også fået en anden dimension for deres vedkommende. Det er vist almindeligt kendt, at man tager afsked med Rom ved at kaste en "soldo" i Trevi-fontænen som udtryk for ønsket om et lykkeligt gensyn med den fortryllende by. Denne tradition går for skandinavernes vedkommende tilbage til 1800-tallets nordiske kunstnere (Thorvaldsen, Constantin Hansen, H.C. Andersen m.fl.), som altid på deres sidste aften i Rom "gik til Trevi".

Egentlig var forskriften, at man ved afskeden skulle drikke en håndfuld af Trevis vand, for i Rom har det altid været et ordsprog, at den, som havde drukket af vandet fra Aqua Vergine (kilden, der leverer vandet til fontænen), aldrig ville kunne glemme Rom og altid ville komme tilbage. Hvornår det blev skik at kaste mønter i det store bassin foran fontænen, vides ikke. Man ved blot, at mønten, man kastede, skulle være en "soldo", hvilket svarer til den tidligere danske femøre. Det er en total misforståelse af symbolikken at kaste større mønter i fontænen. Det er selve handlingen, det drejer sig om, den næsten rituelle gang til Trevi for at tage afsked. Det skal gøres den sidste dag før afrejsen og helst om aftenen. Skal ceremonien tages rigtig højtideligt, skal den lille mønt først kastes ved bortgangen med højre hånd over venstre skulder, medens man med ryggen til fontænen hvisker for sig selv: Arrivederci Roma! Er man rigtig ortodoks, ser man sig ikke tilbage. Vi så denne ceremoni blive gennemført efter forskriften med en alvor, der afslører de bortdragendes respekt for den gamle romerske tradition.

I de sene aftentimer, hvor vi befandt os på pladsen, sydede den trange plads foran fontænen af liv. Bassinkanten og gelænderet omkring den forsænkning, der omgiver bassinet, er tæt besat af romere og turister fra alverdens lande. Fotografernes blitzlamper blinker ustandseligt i aftenmørket, fontænenes vandmasser bruser hørligt ned over marmorklipperne, og en gruppe af de langhårede, cowboyklædte italienere sidder tæt samlet omkring en transistor, der forstyrrer fontænenes sagte brusen en anelse. Den intime stemning i gruppen er dog ikke til at tage fejl af.

En stor turistbus lægger et amerikansk rejseselskab af, og deltagerne bliver sluset gennem kransen af tilskuere omkring bassinet. Man kan se, at de, som så mange andre, ikke kender baggrunden for den gamle afskedstradition. De strøjer en håndfuld mønter i vandet, som de sikkert har gjort det ved andre ønskebrønde på deres vej. Jeg gad vide, om ikke adskillige af dem har Walt Disney's "Snehvide" i tankerne under denne "ceremoni" og indvendigt nynner: "We're standing by a wishing-well.."

Den tidligere omtalte gruppe og adskillige andre af de indfødte tilskuere morer sig forborgent, somme tider åbenlyst, over amerikanerne. Til gengæld skal det siges, at de ikke selv er mere "indfødte" end mange af de afskedstagede. Den største del af dem er fra forholdsvis nyligt tilflyttede familier uden et større kendskab til romerske traditioner.

Medens vi går væk fra Fontana di Trevi, lader vi tankerne kredse om de oplevelser, vi har haft

Hans-Rudolph Lenler-Eriksen

rundt omkring i Rom. På vore vandringer har vi set nye sider af den evige stads enorme monumentmuseum. Selv langs de velkendte gader, hvis omgivelser vi troede at kende rimeligt godt, er vi stødt på et og andet, vi ikke havde lagt mærke til tidligere. Vi har fundet nye afkroge, hvor tiden har stået stille de sidste hundrede år, og derudover også utallige småkirker, der kunne være interessante at gå efter i sømmene. Adskiligt har vi måttet afstå fra at granske nærmere til en anden god gang. Rom bliver man vist aldrig færdig med. Det er vel den dybe hemmelighed ved dragningen mod den gamle Tiberstad.

Henrik Hoffmann

Sanseligheden

En morgen i Rom tog vi metroen til Den Spanske Trappe for at opleve stemningen på stedet. Trappen blev bygget i 1723 under Innocens XIII ud fra Francesco de Sanctis' arkitektoniske udkast. Trappen er disponeret sådan, at den fra afstand kan ses i sin helhed: Dens tre trappeløb og tre afsatser hentyder til Treenighedskirken på toppen af bakken. Trappen ligger på Piazza di Spagna, som ydermere er prydet af Berninis fontæne la Barcaccia.

Da vi går ned ad smøgen fra metroen til Piazza di Spagna, fristes vi af en lille fortovsbod, som byder på diverse forfriskninger. Vi har i forvejen dannet os et indtryk af den gennemsnitlige italiener. Han har efter vores erfaring svindleriske og bedrageriske tendenser. Vores hidtidige indtryk blev kun forstærket efter en passiar med den højtråbende gnier, som gik højt op i at bestyre sin bod, som vi derefter besluttede ikke at støtte. Dog snød han os samme aften til at købe en Heineken til kr. 30,-, som viste sig at være frosen.

Ved siden af fortovsboden bliver der udlejet droscher, så de turister, der måtte ønske det, kan få en romantisk sightseeing i Rom. Vi observerede, at droscherne kun blev benyttet af fede, svulmende turister med små, fikse videokameraer. Vi fortsætter hen over Piazza di Spagna, hvor vi ser den førnævnte Bernini-fontæne, og pludselig går det op for os, at vi allerede nu befinder os ved foden af trappen, som giver os et overvældende førsteindtryk. Livsnydelse, mangfoldighed og intensitet er bare nogle af de ord, man kan hæfte på stemningen på trappen. Igen

konfronteres vi med turismen. Trappen vrirler med japanske turister, som ihærdigt render rundt og indstiller deres kæmpe kameraer til gode shots. De er så hektiske, så de aldrig selv når at få del i stemningen. Det gør til gengæld en hippie-lignende pige, som snakker med forskellige folk, og morer sig ved at glide ned ad trappens gelænder. Et andet sted på trappen er en hollandsk chik i en let sommerkjole ved at lægge op til to italienske drenge. Hendes lange flagrende hår bliver slynget rundt i sensommerbrisen, mens kjolestroppen tilfældigt glider ned over hendes solbrune skulder. Hun spørger drengene, hvor der sker noget om aftenen, men mærkeligt nok virker de ikke synderligt interesserede, som de fleste af deres landsmænd ville være – men der findes åbenbart også pæne drenge i Italien. Gående rundt mellem folk på trappen prøver en meget påtrængende herre at sælge røde roser. Fotoapparater knipser overalt. Ind imellem ankommer politiet til pladsen, men folk lægger ikke mærke til dem, da de er så optaget af at nyde den afslappede stemning på trappen. Folk læser, tegner, skriver, spiser, drikker øl og vin, ryger, kysser, synger eller sover. Kort sagt repræsenterer Den Spanske Trappe det sprudlende folkeliv.

Som nævnt befinder der sig mange forskellige typer på trappen. En meget iøjnefaldende gruppe er dem, vi har valgt at kalde "Don Juan'erne". Vi har gennem hele opholdet i storstaden Rom iagttaget den primitive måde, hvorpå denne menneskegruppe forsøger at komme i kontakt med det andet køn. Vi har placeret os midt på

trappen, tilfældigvis med udsigt til tre forskellige situationer, hvori vores udvalgte type er i færd med at folde sig ud. Ser vi til venstre, kan blikket ikke undgå at falde på en ung italiener – ikke fordi han er noget i sig selv, men fordi han ligger henslængt op ad trappen og fremhæver al sin mandighed (eller mangel på samme) med skjorten knappet op til navlen, så hans svedige brysthår glinser i solen. Idet han opdager, at vi iagttager ham, tager han langsomt sine solbriller af, fører med en glidende bevægelse brillestangen ind i munden, sutter omhyggeligt på den, mens han drejer hovedet og blinker til os. Vi drejer hovedet væk, så han ikke får griller, men vores blik møder nu blot to af samme type, som prøver at få gang i to lyshårede piger. Vi har set, at de lidt forinden vandrede rundt på trappen med et rovblik i øjnene for at udvælge sig et offer. Det går tilsyneladende glidende for de to mulatter. Vi ser hvordan de langsomt rykker nærmere på pigerne, og samtidig bliver deres kropssprog mere åbent. Efter nogle minutters høflig konversation er de unge mennesker allerede så tæt inde på livet af hinanden, at de kan få en aftale i stand samme aften. Vi ser, hvordan de udveksler små lapper papir med deres adresser, alt imens de ved hjælp af øjekast allerede har planlagt, hvem der skal have hvem.

For ikke at virke for snagende drejer vi diskret hovedet til højre, hvor vores blikke atter støder på en af slagsen. Denne gang dog en mere elegant og klassisk udgave. Selvfølgelig viser det sig, at hans formål er nøjagtig det samme som de foregåendes – nemlig at komme i nærmere kontakt med de kvindelige turister. Hans salgsteknik skiller sig lidt ud fra de andres. Han tilbyder ikke

sig selv direkte, men starter med at indsmigre sig ved hjælp af chokolade.

En anden gruppe, der befinder sig på trappen, er kæresterne. I enhver anden millionby kan man finde dem i parkerne, her blomstrer floraen, mens hænder flettes bag jernbænkes ryglæn.

I Rom synes meget kæresteri derimod at være centreret omkring og i særdeleshed på Den Spanske Trappe – naturligvis kan man sige, for dette fremmede folkefærd synes ikke skabt til skygge og privat intimitet, men derimod til solrige åbne pladser, hvorfra det er muligt at se og blive set. Her flettes ikke kun hænder, men også kroppe. Det virker så selvfølgelig, at det netop sker her. Trappen er en vibrerende sanseeksploration, alt dirrer af intensitet, samtidig med at de maleriske kulisser skaber den rette sceneplads for hovedbeskæftigelsen: Nydelse. Alle sysler med et eller andet – nogen altså med hinanden...

Kæresteparrene findes overalt – turister i særdeleshed, tæt sammenflettede, mens hjerternes sang ømt indstilles på samme frekvens. Fortroligt aflives små hemmeligheder, mens blide berøringer følger, som var det et nyåbnet univers.

Alenepigen genvinder her livstørsten. Beriget af romantik og folkeliv med solen som katalysator kaster hun sig pludselig ud i en hæmningsløs forelskelse i forelskelsen. Naturligvis er det her, en endnu ikke funden ømhed engang skal genfindes, nødvendigvis må man her forenes – i første omgang rent åndeligt.

Naturligvis her, fordi storbyens rytme træder i baggrunden og helt og holdent giver plads til sanserne....

Mørket falder over byen, og trappens folk skiftes langsomt ud med unge mennesker, som er trukket i festtøjet. Stemningen er endnu mere intens, og den medbragte alkohols virkning forstærker kun det sociale liv på trappen. Folk blandes på kryds og tværs, og nu er det ikke kun Don Juan'erne, der henvender sig til turisterne, nu henvender alle sig til alle. Nogle finder en guitar frem, og folk forenes hurtigt om de gamle velkendte Beatles numre. De flirtende blikke bliver mere intense, og luften dirrer af sanselighed og sensualisme. Trappen vrimler stadig med sælgere, og vi observerer nu, at en mand, som ligner Karl Marx og har Jim Morrison som ideal, er i færd med at tegne forskellige folk. Ved nærmere eftersyn i hans lille skitseblok viser det sig, at det faktisk udelukkende er piger, som har været under behandling. Efter at have tegnet en pige

går han hen til denne og spørger, om hun ikke vil med hjem i hans atelier og tegnes. Hans formål er jo akkurat det samme som de andre mandlige italienere, han tror bare det giver bedre bonus at have en facade som kunstner. Ved midnatstid bliver vi praktisk talt spulet ned fra Den Spanske Trappe af nogle kæmpemæssige vandslanger. Her skal der altså gøres rent – mærkeligt land. Nogle fortrækker til springvandet nedenfor, hvor de fortsætter med livsnydelsen, men vi vælger nu at trække os tilbage og finde metroen. Vi går fra trappen hen mod fortovsboden og ned ad den lille smøge, og bag os fortsætter dette rige folkeliv, som er så fuldt af livsnydelse.

Dette sted vender man nødvendigvis tilbage til.

*Pernille Balleby, Bente Bækgaard,
Gitte Frank, Laila Kristensen.*

Kirken

Det er onsdag den 9. oktober i Rom. Stentrappen, hvorpå jeg sidder, føles efterhånden kold imod mine bare ben. Klokkeren er fire, og kirken Santa Maria dei Miracoli har lige slået dørene op efter en sikkert velfortjent "siesta". Imens jeg venter på, at der skal komme lidt liv inde i kirken, kigger jeg ud på Folkets plads, Piazza del Popolo, der syder af larm og liv. Lige overfor,

hvor jeg sidder, ser det ud, som om der er scooter-træf for nogle af Roms unge mennesker. På bænkerne ud for de to tvillingekirker, Santa Maria dei Miracoli og S. Maria di Montesanto, sidder unge og gamle og snakker eller læser uden at vide, hvilket sceneri de deltager i.

Jeg rejser mig og går ind i kirken, hvor en tør, varm og dystert "luftstrøm slår" mig i hovedet.

Kirken virker ikke særlig stor. Der er tre bænkerækker i midten af kirken med plads til ca. 200 mennesker. Jeg sætter mig ned, bagest på den midterste af de tre bænkerækker, her føler jeg, at jeg vil få god mulighed for i ro og mag at overvære de forskellige kirkegængere og deres ageren. Da mine øjne har vænnet sig til mørket, og jeg kan begynde at orientere mig, ser jeg et utal af barokke engle "svævende" over højalteret og rundt omkring på væggene. Kuplen i loftet er sågar dekoreret med engle. Der er fire skriftestole i massivt træ og fire nicher, hvor der er opstillet altre til fri afbenyttelse. Ved disse kan man for 200 lire bede en bøn og tænde et lys for den hellige Jomfru Maria og det lille Jesusbarn, og de, der ikke bryder sig om den gammeldags facon med stearinlys, kan tænde en pære på en kontakt. Jeg lægger snart mærke til en puslende lyd, der kommer og forsvinder, uden at jeg kan se eller definere, hvad det er, men pludselig kommer han til syne, en lille mand sidst i halvtredserne med et par meget stærke briller på næsen. Han vimser rundt i kirken og ser ud til at føle sig hjemme. Jeg lader ham få titlen "kirkerotte". Han passer sit job som kirkens værge med den største pertentlighed. Han lægger nye lys ud til de små altre og sætter nye blomster på højaltret og ser ud til at gøre alt efter en bestemt rutine. Han ligner en muldvarp, der ikke tåler dagslys. Mon han bor på et lille mørkt værelse bagest i kirken og tilbringer det meste af sin tid med at læse Bibelen og udføre sit arbejde for kirken? I mellemtiden er der kommet flere mennesker ind. En ældre dame knæler, idet hun beder; en ung kvinde tænder et lys, gør korsets

tegn og går ud. En ung moder med en lille pige sætter sig på bænkerækken til højre for mig og beder, den lille pige snakker højlydt, og moderen forsøger at tysse på hende, men det synes ikke rigtigt at lykkes. Da de rejser sig for at gå ud, kan jeg høre lyden af et par små laksko bevæge sig henover kirkegulvet. Jeg vender mig om og ser efter dem. Inden de går ud, stænker de sig begge med vievand fra et vievandskar, der hænger på væggen ved udgangen. På bænkerækken til venstre for mig sidder en ældre herre i dyb bøn. Han har siddet her, lige siden jeg kom, og er den eneste, der har siddet her så længe. En vis ro sænker sig over mig, en ro som jeg godt kunne savne til daglig, hvor alting går så stærkt, så man ikke altid opfatter, hvad det er, der sker omkring en. Men herinde i mørket blandt vidt fremmede mennesker, hvor stilheden kun indimellem bliver brudt af en dørs knirken, når nogen kommer ind eller går ud, kan man sidde for sig selv og lukke larmen og forvirringen ude. Mens jeg nu sidder her og falder i staver, bliver jeg hurtigt kaldt tilbage til virkeligheden, idet et skarpt lys bliver tændt. Jeg kigger på mit ur og forlader kirken for at vende tilbage et par dage efter.

Fredag d. 11. oktober, klokken er ca. 10.⁰⁰, og solen skinner. Ja, den både skinner og varmer, og jeg kommer til at tænke på, hvordan vejret arter sig hjemme i Danmark. Bladene er sikkert ved at blive gule, og det trækker nok langsomt op til de kolde efterårsstorme. Jeg tager mine solbriller af og går ind i kirken. Her går jeg en tur rundt og betragter de "faldende" barokengle, nicheerne med de små altre, hvor figurer af Jom-

fru Maria og Jesusbarnet troner. Jeg ser på de mange lys, der allerede på dette tidspunkt er blevet tændt. En ting, jeg ikke kan lade være med at fæstne mig ved på min tur rundt, er vaserne på de små altre, blomsterne deri er af plastic, og en skrækkelig anelse falder mig ind; jeg går tilbage og kigger, og ganske rigtigt, dér på højaltret står to glasvaser med store svulstige blomster i, sirligt ordnet af "kirkerotten". Jeg gyser lidt ved synet af disse syntetiske rædsler, men tænker dog, at de passer fint til den dekadente stil, kirken her lægger for dagen.

Jeg sætter mig ned samme sted som sidst, jeg var her, og er parat til at være tilskuer til endnu en times "uforudsigeligt skuespil".

Der sidder en mand foran mig og læser i en bog. To unge piger, der ligner et par skandinaviske interrailere, tænder hver et lys og beder en lille bøn – måske for familien derhjemme. En kvinde kommer ind og gør korsets tegn og går herefter hen til en anden kvinde, der allerede sidder herinde. De har tilsyneladende aftalt at mødes her, for efter de obligatoriske baci (kindkys) lyder der en intens hvisken. "Kirkerotten" kommer ind ad en lille dør bagest i kirken og knæler foran altret og går så i gang med dagens gerninger. Døren ind til kirken åbnes med jævne mellemrum, og nyvaskede herrer i jakkesæt og fine damer med make up'en i orden kommer ind, tænder lys og beder en hurtig lille bøn, inden de går igen for at gå på arbejde o.l. Stemningen herinde er på dette tidspunkt lidt mere hektisk, end den var sidst jeg var her onsdag eftermiddag. Der er lidt mere tempo over de folk, som kommer ind. Jeg kommer til at tænke på, hvor rart det egent-

Hans-Rudolph Lenler-Eriksen

lig må være med sådan et sted, hvor man kan få frit løb for sine problemer og fortælle dem til en, der lytter og ikke siger dem videre! Man kan slappe af her, uden at nogen forstyrrer, slappe af og gemme sig i mørket og måske tænde et lys for den hellige Jomfru Maria med Jesusbarnet eller for sig selv. Mine øjne falder på en solstråle, der danser henover gulvet, og jeg længes pludselig efter igen at være ude i larmen og mylderet mellem alle disse fremmede mennesker midt i denne levende by, Urbs Aeterna.

Cecilia Mortensen

Personalia

I år kunne vi ved skoleårets start byde velkommen til seks nye lærere:

Ole Brixen (matematik og fysik), Anne Mette Finderup (engelsk og dansk), Birthe Flethøj Ege (musik og engelsk), Hanne Lundorff (engelsk og idræt). Som årsvikarer blev Sanne Kirk (dansk) og Elo Christensen (idræt) ansat.

Af disse forlod Sanne Kirk os desværre igen. Af private grunde valgte Sanne Kirk at koncentrere sig om sit familieliv i en periode.

På kontoret fik vi også et nyt ansigt. Kontorelev Jytte Vad startede hos os den 1. august 1991.

I år har vi desværre også måttet sige farvel til en af de lærere, der har været her mange år. Lektor Jonna Byriell måtte på grund af sygdom forlade skolen.

Ved skoleårets afslutning fratrådte lektor Johan Maul, der har undervist i kemi og fysik. Maul ønskede at gå på pension, men efter aftale med rektor blev han genansat som timelærer i kemi. Det var dog med en vis betænkelighed rektor gjorde det. Ved dimissionsfesten den 19. juni 92 citerede rektor fra Kongeballet 10. marts 1967 med titlen "Jeg – en lærer" følgende vers om

Hr. Maul

Vi har en lærer her, hr. Maul

– vi har ham ej snart mere

for han ta'r fejl af H_2O og H_2SO_4

– hvorfor han gør det, ved jeg ej,

men noget i mig aner,

at om at futte skolen af,

han fatter skumle planer

Søren Brøndum

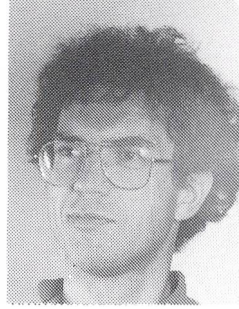
Skolens ansatte

Anne Albinus
lektor
studievejleder, fransk

Ruth Ask
kantinemedhjælper

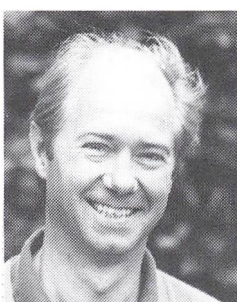
Thorkil Axelsen
adjunkt
samfundsfag, fransk

Bente Bisgaard
lektor
fransk, spansk

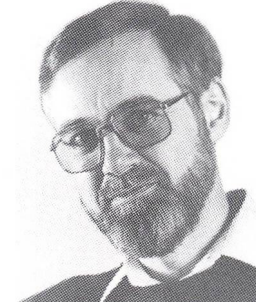
Lise Merete Blüthgen
lektor
historie, eng., spansk

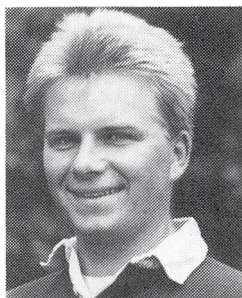
Ole Brixen
lektor
matematik, fysik

Søren Brøndum
rektor
samf., geo., erhv.øk.

Erik Bøegh
lektor, inspektør
dansk, latin, oldt.

Elo Christensen
årsvikar
idræt

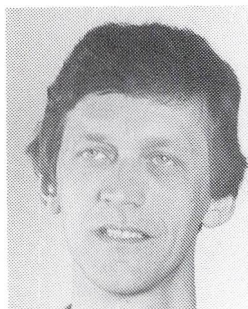
Vagn Christensen
lektor
historie, oldt.

Karen Else Christoffersen
lektor
fransk, russisk

Kirsten Colstrup
lektor
fransk, musik

Stig Dinsen
adjunkt
engelsk, fransk

Karen Drejer
adjunkt
matematik

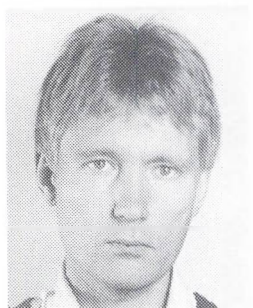
Birthe Flethøj Ege
adjunkt
musik, engelsk

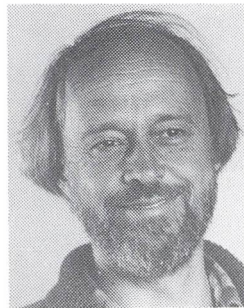
Niels Fiil
lektor
matem., kemi, naturfag

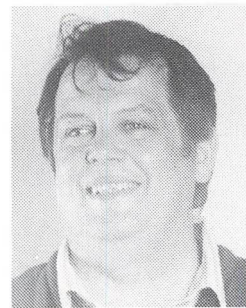
**Anne Mette
Finderup**
adjunkt
dansk, engelsk

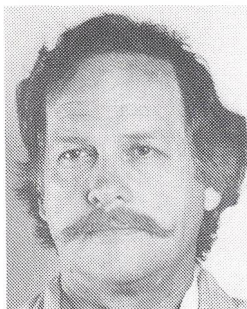
Claus Gregersen
adjunkt, datavejleder
mat., fysik, data, naturfag

Henrik Klintholm
lektor
musik

Kristian Holst
adjunkt
kemi, fysik, naturfag

Jens Hostrup
lektor
engelsk, tysk

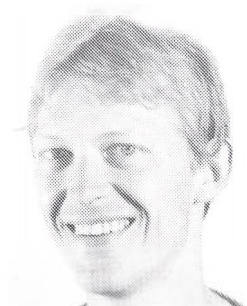
Annette K. Højlund
adjunkt, studievejleder
dansk, dramaturgi

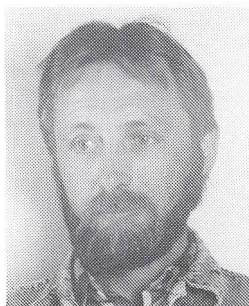
Connie Jakobsen
sekretær

Mona Jensen
adjunkt
tysk, billedkunst

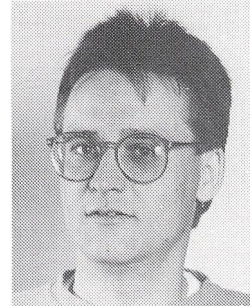
Peter Lundby Jensen
adjunkt
samfundsfag, musik

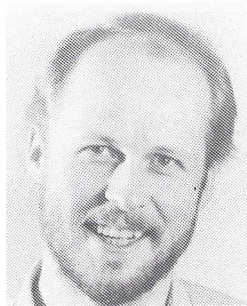
Sten Visti Jensen
lektor
dansk, oldt., filosofi

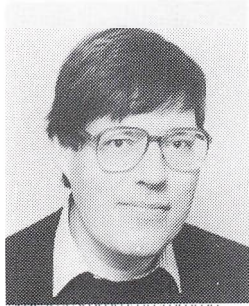
Ruth Johansen
kantinemedhjælper

Jens Jørgensen
adjunkt
dansk, idræt

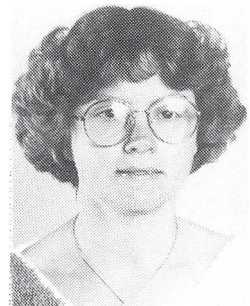
Michael Jørgensen
adjunkt, skemalægger
fysik, mat., naturfag

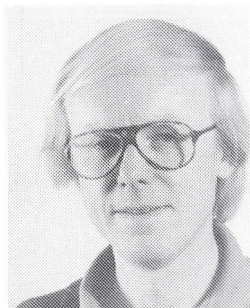
Poul Kildsgaard
studielektor
samfundsfag, historie

Sanne Kirk
adjunkt
dansk

Alice Kramer
adjunkt, inspektør
matematik, fysik, naturfag

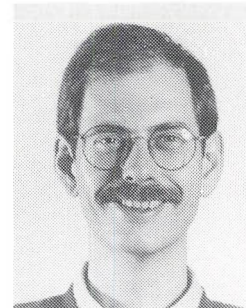
Erik Kristensen
lektor
kemi, naturfag,

Peder Kristensen
pedel

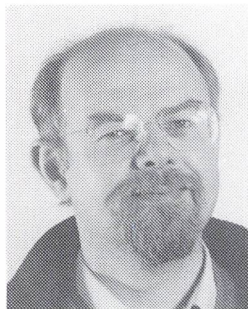
Birgit Krægpøth
lærer
idræt

Bo Esbjørn Larsen
adjunkt
historie, billedkunst

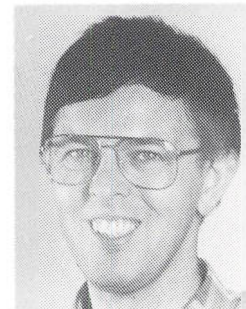
Eva Mose Larsen
lektor
dansk

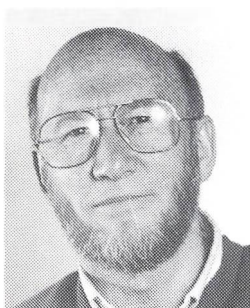
Peter Lenler-Eriksen
lektor
biologi

Hanne Lunderoff
adjunkt
engelsk, idræt

Steen Noer Madsen
adjunkt
historie, latin

Per Mark
studielektor
matematik, naturfag

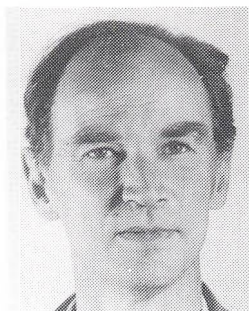
Johan Maul
lektor
kemi, fysik

Rita Fløe Møller
sekretær

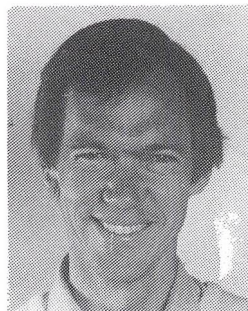
Birgit Nellemann
adjunkt
dansk, historie

Henning Nielsen
lektor
biologi

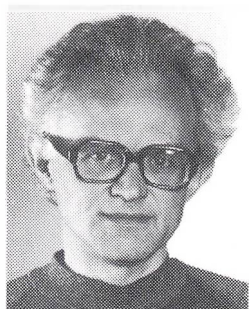
Inge Nielsen
teknisk medhjælper

Niels Linde Nielsen
lektor, studievejleder,
geografi

Søren Nissen
lektor
tysk, oldt., dansk

Bent Vestergaard Olesen
lektor
matematik, naturfag

Anne Overgaard
adjunkt
engelsk, idræt

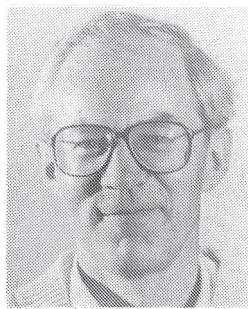
Bjørn Pedersen
lektor
engelsk, fransk

Ditte Pedersen
kantineleder

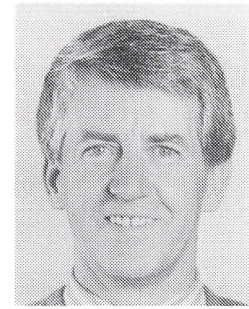
Doris Thing Pedersen
biblioteksassistent

Jørgen Rasmussen
lektor
tysk, idræt

Poul Børge Rosendahl
lektor
engelsk, tysk

Preben Salomonsen
pedel

Ordin Skjæveland
studielektor
historie, engelsk

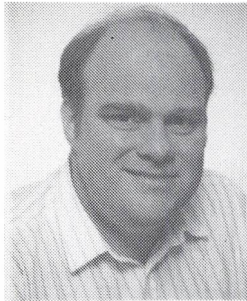
Beate Skou
kunstpædagog
billedkunst

Erik Stabell
lektor
fysik, matematik

Anders Sørensen
adjunkt
dansk, religion

Ole Skovgaard Sørensen
lektor, skemalægger
matematik, fysik, naturfag

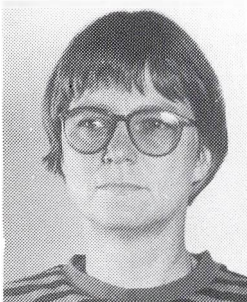
Hans Jørgen Thomsen
lektor
historie, religion

Niels Henrik Thormann
lektor
samfundsfag, historie

Jytte Vad
kontorelev

Tordis Vang-Pedersen
lektor
geografi

Anna Wilkens
adjunkt, studievejleder
tysk, religion

Ruth Ødgaard
sekretær